

Kan_POWIATOWY URZĄD PRACY W KOŚCIANIE

ul. Ks. Prymasa Wyszyńskiego 8, 64-000 Kościan

tel. /fax (65) 512-10-55, (65) 512-14-40

e-mail: poks@praca.gov.pl strona internetowa: <http://koscian.praca.gov.pl>

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	3
I. ANALIZA OGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY.....	7
II. RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	16
III. ANALIZA UMIEJĘTNOŚCI I UPRAWNIENÍ.....	20
IV. ANALIZA RYNKU EDUKACYJNEGO.....	29
IV.1. Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych.	29
IV.2. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.	33
V. BADANIE KWESTIONARIUSZOWE PRZEDSIĘBIORSTW.	35
VI. PROGNOZA LOKALNEGO RYNKU PRACY.	60
ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE	77
SPIS TABEL.....	81
SPIS WYKRESÓW	82

WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinien być kluczowym narzędziem wykorzystywanym przy planowaniu działań prowadzących do osiągnięcia równowagi na lokalnym rynku pracy. Zakłada się bowiem, że powinien on być źródłem danych zarówno o poziomie popytu, jak i podaży na rynku pracy. Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065 z późn. zm., art. 8, ust. 1 pkt 3 i art. 9, ust. 1 pkt 9) opracowanie badań i analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych umożliwia pozyskanie istotnych informacji odnośnie struktury bezrobocia, czy potrzeb kadrowych pracodawców. Ponadto, monitoring powinien służyć koordynacji szkoleń bezrobotnych oraz stanowić podstawę do kształtowania oferty edukacyjnej (ze szczególnym uwzględnieniem szkół zawodowych). W związku z tym, aby zapewnić wsparcie powiatowym oraz wojewódzkim urzędом pracy, opracowano szczegółowe zalecenia metodyczne dotyczące prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Raport został stworzony w oparciu o zalecenia metodyczne przygotowane w ramach projektu „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy” przez Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych w Łodzi.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych, w głównej mierze, bazuje na danych gromadzonych w systemie Syriusz – o liczbie zarejestrowanych bezrobotnych, zgłoszonych wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej oraz na danych odnośnie ofert pracy podmiotów publicznych oraz tych publikowanych w Internecie. Analizę wzbogacano poprzez wykorzystanie danych Systemu Informacji Oświatowej MEN, badań Głównego Urzędu Statystycznego (BAEL, badanie popytu na pracę), czy też danych uzyskanych ze źródeł pierwotnych w ramach badań kwestionariuszowych.

Zakres tematyczny monitoringu dotyczy zarówno zawodów i specjalności określonych w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności dla potrzeb rynku pracy, jak i umiejętności i uprawnień posiadanych przez bezrobotnych oraz tych najbardziej pożądanym przez pracodawców.

Cele monitoringu

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo- kwalifikacyjnej na powiatowym, wojewódzkim i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo- kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, wojewódzkim i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy,

- korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych w celu aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych, aby umożliwić im powrót na rynek pracy.

Raporty przygotowane przez urząd są ogólnodostępne, gdyż są zamieszczone na stronie internetowej urzędu pod adresem <http://koscian.praca.gov.pl> w zakładce „monitoring zawodów”. Zakłada się jednak, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu są:

- powiatowy i wojewódzki urząd pracy,
- Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej,
- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadgimnazjalnych,
- lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje szkoleniowe,
- instytucje i organizacje społeczno-polityczne z terenu powiatu kościańskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

Poniżej przedstawiono podstawowe pojęcia i definicje, które będą wykorzystywane w niniejszej publikacji.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych – proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków oraz prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Zawody deficytowe to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów deficytowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody zrównoważone to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów zrównoważonych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody nadwyżkowe to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów nadwyżkowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych, długotrwale bezrobocie jest relatywnie wysokie, a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawód – zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności (KZiS) definiowany jest jako przynoszący dochód zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Zawód może dzielić się na specjalności.

Umiejętności określono jako zdolność wykonywania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu np. obsługa komputera i wykorzystanie Internetu.

Uprawnienia to dodatkowe kwalifikacje zawodowe zdobywane w drodze procesu certyfikacji, dodatkowych szkoleń, egzaminów lub często także po udowodnieniu przebycia wymaganej praktyki.

Kwalifikacje to układ wiedzy, umiejętności i uprawnień przydatnych do realizacji składowych zadań zawodowych.

Jako **lokalny rynek pracy** przyjęto powiatowy rynek pracy.

Oferta pracy to zgłoszenie przez pracodawcę do powiatowego urzędu pracy lub umieszczenie w internetowych serwisach rekrutacyjnych oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, co najmniej jednego wolnego miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w określonym zawodzie lub specjalności w celu znalezienia odpowiedniego pracownika. W niniejszej metodologii przez ofertę pracy rozumie się jedno wolne miejsce pracy lub miejsce aktywizacji zawodowej.

Przez **długotrwale bezrobotnych** należy rozumieć pozostających bez pracy powyżej 12-stu miesięcy od dnia zarejestrowania się.

Bezrobotny absolwent rozumiany jest jako bezrobotny do upływu 12-stu miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie czy innym dokumencie potwierdzającym ukończenie szkoły.

Podstawowe zmienne wykorzystywane do budowy mierników w monitoringu:

$\bar{B}_t^k$ - średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,

$\bar{O}_t^k$ - średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t,

B_t^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,

DB_t^k - liczba długotrwale bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,

NB_t^k - napływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,

OB_t^k - odpływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.

Tabela nr 1. Mierniki stosowane w monitoringu do określenia deficytu bądź nadwyżki.

Nazwa i wzór wskaźnika	Sposób interpretacji
Wskaźnik dostępności oferty pracy	Miernik informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym dostępność jest niższa. Wartość wskaźnika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym mniejsza szansa na znalezienie zatrudnienia w grupie zawodów k. Przyjmuje

$B/O_t^k = \frac{\bar{B}_t^k}{\bar{O}_t^k}$	<p>wartości z przedziału $\langle 0, +\infty \rangle$.</p> <p>$B/O_t^k = 0$ - brak bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. Dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów k jest maksymalnie deficytowa. $B/O_t^k < 1$ - przeciętnie każdy bezrobotny z danej elementarnej grupy ma szansę znaleźć pracę. Liczba dostępnych ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych w grupie zawodów k.</p> <p>$B/O_t^k > 1$ - dostępność oferty pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w grupie zawodów k.</p> <p>Brak wartości - oferty pracy w elementarnej grupie zawodów k nie są dostępne, w rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a cecha k jest maksymalnie nadwyżkowa.</p>
<p>Wskaźnik długotrwałego bezrobocia</p> $WDB_t^k = \frac{DB_t^k}{B_t^k} * 100$	<p>Wartość wskaźnika informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k stanowią długotrwanie bezrobotni. Im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwanie bezrobotnych w danej grupie zawodów.</p> <p>Przyjmuje wartości od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwanie nie występują) do 100% (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów k jest długotrwanie bezrobotnym).</p>
<p>Wskaźnik płynności bezrobotnych</p> $WPB_t^k = \frac{OB_t^k}{NB_t^k}$	<p>Wartość miernika wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.</p> <p>$WPB_t^k < 1$ - napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.</p> <p>$WPB_t^k = 1$ - odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów k nie ulega zmianie.</p> <p>$WPB_t^k > 1$ - odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek bezrobotnych w zawodzie k.</p> <p>Brak wartości - napływ jest równy zeru.</p>

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych następuje poprzez nałożenie dodatkowych warunków na wcześniej wyliczone mierniki. W niniejszym opracowaniu zakłada się, iż **zawody deficytowe** charakteryzują się większą liczbą dostępnych ofert pracy niż wynosi średni stan bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwanie bezrobotnych nie przekraczał mediany (Me), a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ (bądź być równy) w danym okresie sprawozdawczym. Zawody **maksymalnie deficytowe** wyróżniają się brakiem bezrobotnych, tj. wskaźnik dostępności oferty pracy wynosi zero. Przyjęto, że **zawody zrównoważone** odznaczają się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwanie bezrobotnych nie przekraczał mediany (Me), a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ (bądź być równy) w danym okresie sprawozdawczym. Natomiast **zawody nadwyżkowe** odznaczają się przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobociem długotrwałym powyżej mediany (Me) oraz niskim odpływem netto (wyższy napływ niż odpływ) bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których nie ma żadnych ofert pracy tj. wskaźnik dostępności oferty pracy nie przyjmuje żadnych wartości (dzielenie przez zero).

Tabela nr 2. Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Zawody	Wskaźnik dostępności oferty pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k < Me$ lub <i>brak wartości</i>	$WP B_t^k > 1$ lub <i>brak wartości</i>
zrównoważone	$0,9 < B/O_t^k < 1,1$	$WDB_t^k < Me$ lub <i>brak wartości</i>	$WP O_t^k > 1$ lub <i>brak wartości</i>
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$ lub <i>brak wartości</i>	$WDB_t^k > Me$	$WP O_t^k < 1$

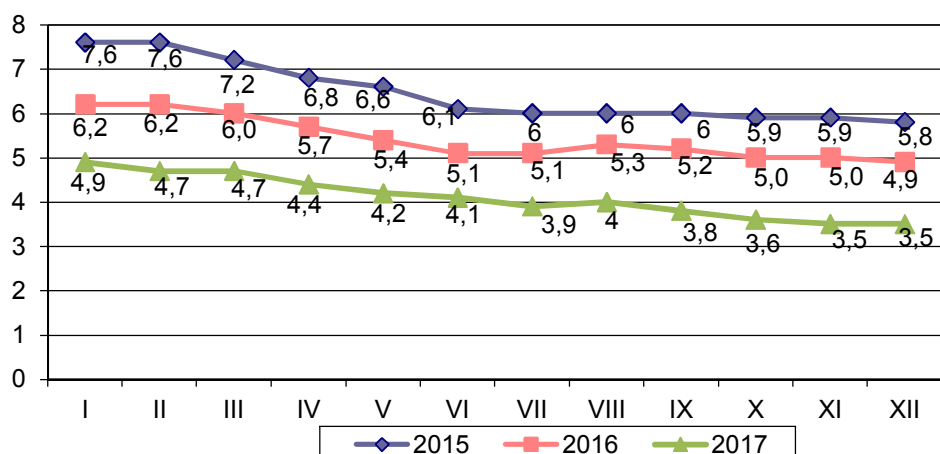
I. ANALIZA OGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY.

Na koniec grudnia 2017 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Kościanie zarejestrowanych było 1 024 bezrobotnych, w tym 698 kobiet. Na koniec grudnia 2016 roku było to odpowiednio: 1 397 bezrobotnych, w tym 885 kobiet. Nastąpił spadek liczby osób bezrobotnych z terenu powiatu kościańskiego o 373 osoby, w tym o 187 kobiet. Jeszcze większy spadek obserwujemy w porównaniu do grudnia 2015 r., kiedy zarejestrowanych było 1 637 osób, w tym 994 kobiety. Stopa bezrobocia na terenie powiatu kościańskiego wynosiła na koniec grudnia 2017 roku 3,5 %, na koniec grudnia 2016 roku było to 4,9 %. Nastąpił spadek stopy bezrobocia o 1,4 punktu procentowego. W województwie wielkopolskim w analogicznym okresie stopa bezrobocia spadła o 1,3 punktu procentowego do 3,7 %. W skali całego kraju na koniec grudnia 2017 roku stopa bezrobocia wynosiła 6,6 %, co oznacza spadek o 1,7 pkt procentowego.

Tabela nr 3. Stopa bezrobocia.

	STOPA BEZROBOCIA w %		
	POLSKA	WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	POWIAT KOŚCIAŃSKI
31.12.2014	9,8	6,2	5,8
31.12.2015	8,3	5,0	4,9
31.12.2016	6,6	3,7	3,5

Analizując wysokość stopy bezrobocia w ostatnich latach na lokalnym rynku pracy w odniesieniu do województwa zauważyć można pozytywną tendencję polegającą na wyraźniejszym spadku stopy bezrobocia w powiecie kościańskim. Stopa bezrobocia znajduje się na rekordowo niskim poziomie. Wynika to z ożywienia gospodarczego i lepszej koniunktury, czego konsekwencją jest wzrost liczby ofert pracy pozyskiwanych przez Urząd, a także ofert zatrudnienia ogólnie dostępnych na rynku pracy.

Wykres nr 1. Stopa bezrobocia na terenie powiatu kościańskiego w latach 2014 - 2016.

Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, że najliczniejszą kategorię stanowiły osoby posiadające zawody z grupy „pracownicy usług i sprzedawcy” oraz „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Osoby te stanowiły odpowiednio 29,1 % oraz 20 % ogółu bezrobotnych. Znaczną populację stanowiły również osoby posiadające kwalifikacje zawodowe właściwe dla grup: „pracownicy wykonujący prace proste” – 12,7 %, „technicy i inny średni personel” – 10,7 %, oraz „specjaliści” – 8,9 %. Odnotowano jednocześnie, że osoby nie posiadające wyuczonego zawodu stanowią 6,7 % ogółu bezrobotnych - 69 osób (poprzednio 88 osób).

Tabela nr 4. Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych - stan na koniec grudnia w latach 2016 i 2017.

kod grupy	Nazwa grupy wielkiej	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg stanu na koniec roku			
		2016		2017	
		w liczbach	w %	w liczbach	w %
0	bez zawodu	88	6,3	69	6,7
1	przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	5	0,4	3	0,3
2	specjaliści	136	9,7	91	8,9
3	technicy i inny średni personel	165	11,8	109	10,7
4	pracownicy biurowi	60	4,3	38	3,7
5	pracownicy usług i sprzedawcy	346	24,8	298	29,1
6	rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	38	2,7	26	2,5
7	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	321	23,0	205	20,0
8	operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	71	5,1	55	5,4
9	pracownicy wykonujący prace proste	167	11,9	130	12,7
10	siły zbrojne	0	0	0	0
ogółem		1 397	100	1 024	100

W 2017 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Kościanie wpłynęły ogółem 3 893 oferty pracy, w tym 502 subsydiowane. Dla porównania w 2016 r. zarejestrowano ogółem 3 573 oferty co oznacza, iż odnotowano wzrost liczby rejestrowanych ofert o 320. Struktura pozyskanych ofert pracy według poszukiwanych kwalifikacji zawodowych wskazuje, że zdecydowanie największe zapotrzebowanie pracodawców dotyczy pracowników posiadających kwalifikacje właściwe osobom należącym do wielkich grup zawodowych: „pracownicy wykonujący prace proste” – 1 009 ofert, „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – 840, „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” – 768 ofert, co stanowiło w sumie 67,2 % ogólnej liczby ofert pracy.

Stosunkowo często za pośrednictwem urzędu pracy pracodawcy poszukiwali pracowników z grupy „pracownicy usług i sprzedawcy” – 425 ofert, tj. 10,9 % (w 2016 r. 13,4 %) oraz „pracownicy biurowi” – 400 ofert tj. 10,3 %. Najmniej ofert pracy skierowanych było do osób sklasyfikowanych w grupie „przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy” – 14 ofert oraz „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” – 42 ofert. Podobnie jak w poprzednich latach nie było żadnej oferty pracy dla bezrobotnych z grupy „siły zbrojne”.

Tabela nr 5. Oferty pracy wg wielkich grup zawodów.

Lp.	Grupa zawodów	Oferty pracy zgłoszone			
		w 2016 roku		w 2017 roku	
		ogółem	subsydiowane	ogółem	subsydiowane
1.	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	18	2	14	2
2.	Specjaliści	163	64	125	43
3.	Technicy i inny średni personel	215	100	260	57
4.	Pracownicy biurowi	294	86	400	79
5.	Pracownicy usług i sprzedawcy	477	148	425	162
6.	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	40	7	42	3
7.	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	859	108	840	92
8.	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	981	36	768	35
9.	Pracownicy przy pracach prostych	526	28	1 009	29
10.	Siły zbrojne	0	0	0	0
Ogółem		3 573*	579	3 893*	502

* Wszystkie oferty pracy wykazane w sprawozdaniu MPiPS-01 z uwzględnieniem ofert subsydiowanych.

Analiza struktury bezrobotnych według wielkich grup zawodowych charakteryzuje tylko ogólne tendencje natomiast szczegółowym źródłem informacji monitoringu jest charakterystyka bezrobotnych i ofert pracy na poziomie zawodów.

W tabeli nr 6 przedstawiono zestawienie 14 zawodów, w których zgłoszono największe zapotrzebowanie na pracowników w 2017 roku (powyżej 70 stanowisk pracy w zawodzie) z liczbą bezrobotnych zarejestrowanych w prezentowanych zawodach w analogicznym okresie. Zawody zostały uszeregowane ze względu na liczbę ofert pracy zgłoszonych do urzędu pracy ogółem w 2017 roku.

Tabela nr 6. Zawody, w których zgłaszano największe zapotrzebowanie na pracowników w 2017 roku.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Miejsca pracy zgłoszone w 2017 roku	Napływ bezrobotnych w 2017 roku
816028	operator urządzeń do przetwórstwa mięsa	400	8
432103	magazynier	250	30
932101	pakowacz ręczny	243	14
933304	robotnik magazynowy	232	21
751102	jeliciarz	190	0
921402	pomocniczy robotnik szklarniowy	156	2
522301	sprzedawca	133	267
932911	pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	133	55
312208	mistrz produkcji w przemyśle spożywczym	100	0
721204	spawacz	84	1
515303	robotnik gospodarczy	81	27
816003	operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego	78	2
722204	ślusarz	71	75
833203	kierowca samochodu ciężarowego	71	10
ogółem		2 222	512

Z ofert wskazanych w powyższej tabeli tylko 6,3 % stanowiły oferty subsydiowane. Najwięcej dotyczyło zawodów: robotnik gospodarczy - 61, sprzedawca - 30, ślusarz – 16 oraz magazynier i kierowca samochodu dostawczego – po 12 ofert.

Tabela nr 7. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych według stanu na koniec 2017 roku jest największa.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych
5223	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	185
9329	robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	45
5120	kucharze	39
7222	ślusarze i pokrewni	33
7531	krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	29
7512	piekarze, cukiernicy i pokrewni	25
3314	średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	23
5141	fryzjerzy	23
9112	pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	20
4110	pracownicy obsługi biurowej	17
8160	operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	17
3142	technicy rolnictwa i pokrewni	16
7112	murarze i pokrewni	16
7131	malarze budowlani i pokrewni	16
7231	mechanicy pojazdów samochodowych	16
9313	robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	14
9321	ręczni pakowacze i znakowacze	11
4321	magazynierzy i pokrewni	10

Jak wynika ze szczegółowej analizy niektóre spośród zawodów posiadają znacznie wyższy wskaźnik udziału w ogólnej liczbie zarejestrowanych niż poszczególne duże grupy zawodów. Do zawodów wyróżniających się pod względem liczby zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kościanie według stanu na dzień 31.12.2017 roku należały:

- sprzedawca – 16,4 % ogółu bezrobotnych (168 osób);
- kucharz – 3,7 ogółu bezrobotnych (38 osób);
- ślusarz – 3,1 % ogółu bezrobotnych (32 osoby);
- pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym – 3 % ogółu bezrobotnych (31 osób);
- krawiec – 2,8 % ogółu bezrobotnych (29 osób);
- technik ekonomista – 2,1 % ogółu bezrobotnych (21 osób);
- fryzjer – 2 % ogółu bezrobotnych (20 osób);
- technik handlowiec – 1,6 % ogółu bezrobotnych (16 osób);
- cukiernik - 1,6 % ogółu bezrobotnych (16 osób);

- pomocniczy robotnik budowlany - 1,5 % ogółu bezrobotnych (15 osób).

Wskaźniki pozostałych elementarnych grup zawodów, według stanu na dzień 31.12.2017 roku, wynoszą mniej niż 1,3 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Tabela nr 8. Grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia był najwyższy w 2017 roku.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1120	dyrektorzy generalni i zarządzający	100,00
1349	kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani	
2145	inżynierowie chemicy i pokrewni	
2341	nauczyciele szkół podstawowych	
2422	specjaliści do spraw administracji i rozwoju	
2423	specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	
2642	dziennikarze	
3114	technicy elektronicy i pokrewni	
3116	technicy technologii chemicznej i pokrewni	
3118	kreślarze	
3141	technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)	
3254	technicy fizjoterapii i masażyści	
3259	średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	
3431	fotografowie	
4224	repcjoniści hotelowi	
4419	pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	
6121	hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	
7221	kowale i operatorzy pras kuźniczych	
7412	elektromechanicy i elektrycy	
7421	monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	
7514	robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	
7537	kaletnicy, rymarze i pokrewni	
8212	monterzy sprzętu elektrycznego	
8343	maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	
9211	robotnicy wykonujący proste prace polowe	

9212	robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	
9334	układacze towarów na półkach	
9411	pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	
9622	pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	

Im wyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia, tym wyższy odsetek stanowią osoby bezrobotne w elementarnej grupie zawodów. Wartość 100 oznacza, iż każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów jest długotrwanie bezrobotnym. Z powyższej tabeli wynika, iż na koniec 2017 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Kościanie występowało 29 elementarnych grup zawodów, w ramach których wszyscy zarejestrowani bezrobotni figurowali w ewidencji łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Tabela nr 9. Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był najwyższy w 2017 roku.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
3254	technicy fizjoterapii i masażyści	5,00
1321	kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	3,00
3259	średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	2,50
4226	recepjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	2,50
9214	robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	2,33
7511	masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	2,17
1439	kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	2,00
2143	inżynierowie inżynierii środowiska	2,00
2293	dietetycy i specjaliści do spraw żywienia	2,00
2519	analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	2,00
3240	technicy weterynarii	2,00
3331	spedytorzy i pokrewni	2,00
3352	urzędnicy do spraw podatków	2,00
3433	pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	2,00
4312	pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	2,00

5246	wydawcy posiłków	2,00
5322	pracownicy domowej opieki osobistej	2,00
6129	hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani	2,00
7123	tynkarze i pokrewni	2,00
8182	maszyniści kotłów parowych i pokrewni	2,00
8189	operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	2,00
8312	dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	2,00
8343	maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	2,00
9212	robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	2,00

Wskaźnik płynności bezrobotnych większy od wartości 1, tak jak w tabeli nr 9 oznacza, iż odpływ bezrobotnych w danej grupie przewyższa napływ. Elementarną grupą zawodową o najwyższym wskaźniku jest grupa technicy fizjoterapii i masażyści. Wskaźnik o wartości mniejszej niż 1 oznacza, iż w analizowanym okresie z ewidencji wyłączono mniej osób w danej grupie, niż do niej włączono.

Tabela nr 10. Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był najniższy w 2017 roku.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
2111	fizycy i astronomowie	0,00
2352	nauczyciele szkół specjalnych	
2433	specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	
2521	projektanci i administratorzy baz danych	
2621	archiwiści i muzealnicy	
3214	technicy medyczni i dentystyczni	
5169	pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	
5243	agenci sprzedaży bezpośredniej	
7211	formierze odlewniczy i pokrewni	
8121	operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	

Wskaźnik płynności bezrobotnych w przypadku grup wykazanych w tabeli nr 10 oznacza, że w analizowanym okresie zarejestrowano taką samą liczbę bezrobotnych jaką włączono do ewidencji.

Tabela nr 11. Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy w 2017 roku.

Nazwa wielkiej grupy zawodów	Oferty pracy*		
	CBOP (PUP, OHP, EURES)	Internet	Razem
ogółem	4142	499	4641
przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	14	41	55
specjaliści	124	155	279
technicy i inny średni personel	258	91	349
pracownicy biurowi	591	50	641
pracownicy usług i sprzedawcy	458	60	518
rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	30	0	30
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	811	3	814
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	796	41	837
pracownicy wykonujący prace proste	1060	58	1118
wskaźnik struktury według źródeł w %			
przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	25,45%	74,55%	100
specjaliści	44,44%	55,56%	100
technicy i inny średni personel	73,93%	26,07%	100
pracownicy biurowi	92,20%	7,80%	100
pracownicy usług i sprzedawcy	88,42%	11,58%	100
rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	100,00%	0,00%	100
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	99,63%	0,37%	100
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	95,10%	4,90%	100
pracownicy wykonujący prace proste	94,81%	5,19%	100
wskaźnik struktury wg grup w poszczególnych źródłach w %			Wskaźnik zróżnicowania (PUP/Internet)
ogółem	100	100	
przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,34%	8,22%	0,04
specjaliści	2,99%	31,06%	0,10
technicy i inny średni personel	6,23%	18,24%	0,34
pracownicy biurowi	14,27%	10,02%	1,42
pracownicy usług i sprzedawcy	11,06%	12,02%	0,92
rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,72%	0,00%	
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	19,58%	0,60%	32,57
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	19,22%	8,22%	2,34
pracownicy wykonujący prace proste	25,59%	11,62%	2,20

*oferty pracy bez ofert subsydiowanych

W powyższej tabeli w kolumnie 2 nie uwzględniono ofert pracy subsydiowanych zgłoszonych do PUP w 2017 roku. Analizując wskaźnik struktury ofert wg źródła ich pochodzenia należy stwierdzić, iż niemal we wszystkich grupach zawodowych większość ofert pochodziła z Centralnej Bazy Ofert Pracy. Tylko w przypadku grup „przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy” oraz „specjaliści” odsetek ofert z Internetu był wyższy i wyniósł odpowiednio 74,55 % i 55,56 %. Duży odsetek dotyczył też ofert z grupy „technicy i inny średni personel”. W przypadku grupy „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” wszystkie oferty pochodziły z CBOP.

Oferty pracy z CBOP były skierowane przede wszystkim do osób należących do jednej z czterech grup: „pracownicy wykonujący prace proste” – 25,59 %, „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – 19,58 %, „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” – 19,22 %, „pracownicy usług i sprzedawcy” – 15,42 % oraz pracownicy biurowi – 14,27 %.

Poprzez ogłoszenia zamieszczane w Internecie pracodawcy szukali najczęściej osób z grup: „specjaliści” – 31,06 %, „technicy i inny średni personel” – 18,24 %, „pracownicy usług osobistych i sprzedawcy” – 12,02 %, oraz „pracownicy wykonujący prace proste” – 11,62 %.

II. RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.

Wśród elementarnych grup zawodów deficytowych w 2017 roku można wyodrębnić takie, w których większość dostępnych w bazie CBOP ofert pracy była ofertami subsydiowanymi. W przypadku grupy elementarnej oznaczonej kodem 5312 – asystenci nauczycieli niemal wszystkie oferty były subsydiowanymi, pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu – 79,3 %, kosmetyczki i pokrewni – 73,7 %, spedytorzy i pokrewni - ich odsetek wyniósł 66,7 natomiast dla grup – technicy budownictwa oraz listonosze i pokrewni - 50 %. Analizując dane zawarte w tabeli nr 12, uwagę zwraca, iż wśród zawodów deficytowych mamy zawody, w których zarejestrowane są osoby bezrobotne długotrwale. Dla grup magazynierzy i pokrewni, kierowcy samochodów osobowych i dostawczych oraz grupy listonosze i pokrewni wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 50,0 %. W przypadku ręcznych pakowaczy i znakowaczy wskaźnik ten wyniósł 45,5 %. Bezrobotni należący do wskazanych grup zawodów figurowali w ewidencji łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych, pomimo obecności na rynku ofert skierowanych dla tych grup zawodów. Świadczyć to może np. o problemie dezaktualizacji uprawnień spowodowanym zbyt długą przerwą w zatrudnieniu lub brakiem zainteresowania podjęciem pracy w wyuczonym/posiadanym zawodzie. Największą średniomiesięczną liczbą dostępnych ofert pracy Powiatowy Urząd Pracy w Kościanie dysponował dla ręcznych pakowaczy i znakowaczy – 52,3%, magazynierów i pokrewnych – 46,8 %.

Tabela nr 12. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2017 roku.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP(%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
2142	inżynierowie budownictwa	0,58	15,08	0,04		1,33	0,00	0,00
7212	spawacze i pokrewni	0,75	11,75	0,06	0,00	1,00	7,61	0,00
3331	spedytorzy i pokrewni	0,17	1,75	0,10		2,00	66,67	11,11
7532	konstruktorzy i krojczowie odzieży	0,33	2,50	0,13			0,00	0,00
9214	robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	2,67	18,42	0,14		2,33	0,00	0,00
9215	robotnicy wykonujący prace proste w leśnictwie	0,17	1,08	0,15			0,00	0,00
9321	ręczni pakowacze i znakowacze	9,33	52,33	0,18	45,45	1,14	0,00	0,00
7111	monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	0,17	0,92	0,18		1,00	9,09	9,09
7322	drukarze	0,17	0,92	0,18		1,50	36,36	18,18
2143	inżynierowie inżynierii środowiska	0,25	1,33	0,19		2,00		0,00
1420	kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	0,42	2,08	0,20	0,00	1,00	0,00	0,00
7113	robotnicy obróbki kamienia	0,75	3,50	0,21		1,00	0,00	0,00
8172	operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	0,17	0,75	0,22		1,00	22,22	0,00
9333	robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	5,42	23,75	0,23	14,29	1,00	0,00	0,00
4321	magazynierzy i pokrewni	11,50	46,75	0,25	50,00	1,06	2,90	1,12
8142	operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0,67	2,50	0,27			0,00	0,00
2411	specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	1,17	4,08	0,29	0,00	1,57		0,00

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP(%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
8342	operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	1,00	3,25	0,31	0,00	1,50	0,00	0,00
3256	ratownicy medyczni	0,33	1,00	0,33				0,00
5312	asystenci nauczycieli	0,25	0,75	0,33		1,00	88,89	55,56
8160	operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	14,75	42,33	0,35	35,29	1,00	0,21	0,21
7122	posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	0,83	2,25	0,37	0,00	1,67	33,33	33,33
3112	technicy budownictwa	5,08	12,50	0,41	25,00	1,40	50,00	16,67
2141	inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	0,25	0,58	0,43	0,00	1,00	0,00	0,00
8331	kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	0,25	0,58	0,43		1,00	0,00	0,00
7123	tynkarze i pokrewni	0,75	1,67	0,45		2,00	0,00	0,00
8322	kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	4,50	9,42	0,48	50,00	1,13	20,45	0,00
3240	technicy weterynarii	0,50	1,00	0,50		2,00		0,00
6129	hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani	0,50	1,00	0,50		2,00		0,00
7125	szklarze	0,75	1,50	0,50		1,00	16,67	0,00
7127	monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	0,50	0,83	0,60			10,00	0,00
4412	listonosze i pokrewni	1,83	3,00	0,61	50,00	1,00	50,00	50,00
7132	lakiernicy	4,25	5,92	0,72	33,33	1,36	0,00	0,00
3343	pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	7,00	9,42	0,74	20,00	1,31	79,31	65,52
5142	kosmetyczki i pokrewni	3,83	4,58	0,84	0,00	1,09	73,68	42,11

Tabela nr 13. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2017 roku.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	1,58	0,08	19,00	100,00	0,80	100,00	100,00
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	4,33	1,25	3,47	60,00	0,80	66,67	33,33
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	5,25	2,00	2,63	100,00	0,88	0,00	0,00

Wśród elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2017 roku sklasyfikowano tylko trzy grupy zawodów. W przypadku grupy pracownicy obsługi i biura gdzie indziej niesklasyfikowani wszystkie oferty pracy stanowiły oferty subsydiowane. Również w kolejnej grupie – sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej 1/3 ofert stanowiły oferty subsydiowane. Charakterystyczne dla wszystkich grup zawodów nadwyżkowych jest wysoki wskaźnik długotrwałego bezrobocia oraz niewielka średniomiesięczna liczba ofert pracy. Średniomiesięczna liczba bezrobotnych zdecydowanie przewyższa średniomiesięczną liczbę dostępnych ofert pracy.

Tabela nr 14. Ranking elementarnych grup zawodów zrównoważonych w 2017 roku.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średnio miesięczna liczba bezrobotnych	Średnio miesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
2120	Matematycy, aktuariusze i statystycy	0,08	0,08	1,00	0,00	0,00
2133	Specjaliści do spraw ochrony środowiska	0,17	0,17	1,00	100,00	100,00
3251	Asystenci dentystyczni	0,25	0,25	1,00	33,33	33,33
4211	Kasjerzy bankowi i pokrewni	0,17	0,17	1,00	0,00	0,00
4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	0,75	0,75	1,00	55,56	44,44
5153	Gospodarze budynków	7,75	7,75	1,00	75,31	37,04

W elementarnych grupach zawodów wskazanych w powyższej tabeli w 2017 roku wystąpiła równowaga pomiędzy średniomiesięczną liczbą bezrobotnych, a średniomiesięczną liczbą dostępnych ofert pracy. W przypadku grup elementarnych oznaczonych kodami 2133, 5153 oraz 4226 większość oferty pracy stanowiły oferty subsydiowane.

III. ANALIZA UMIEJĘTNOŚCI I UPRAWNIEŃ.

Kolejnym etapem monitoringu jest analiza umiejętności i uprawnień na rynku pracy zarówno od strony popytowej jak i podażowej. Przedstawiono w niej dane na temat uprawnień, które najczęściej są posiadane przez osoby bezrobotne oraz dane na temat umiejętności i uprawnień wymaganych przez pracodawców w ofertach pracy.

Zestawienie popytu i podaży na umiejętności i uprawnienia w podziale na wielkie grupy zawodów, umożliwi odpowiedź na pytanie, czy cechy posiadane przez osoby bezrobotne w danych grupach zawodów są poszukiwane przez pracodawców w ofertach pracy. Jeśli większość umiejętności i uprawnień najczęściej posiadanych przez bezrobotnych pokrywa się z tymi, które są poszukiwane przez pracodawców - występują po popytowej stronie rynku pracy - to można wysunąć wniosek o równowadze na rynku pracy w tym zakresie. Kiedy jednak umiejętności i uprawnienia poszukiwane przez pracodawców w ofertach pracy są zupełnie inne, od tych posiadanych przez bezrobotnych w danej grupie zawodów, to można wysunąć

wniosek o niedopasowaniu struktury kwalifikacyjno - zawodowej na badanym rynku pracy.

Tabela nr 15. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „kierownicy”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Kierownicy	uprawnienia operatora wózków widłowych	16,66%
	znajomość języka niemieckiego	16,66%
	obsługa komputera	16,66%
	prawo jazdy kat B	8,33%
	znajomość języka angielskiego	8,33%

* Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet).

W wielkiej grupie zawodów „kierownicy” wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2017 roku, jak i wśród oczekiwani pracodawców w ofertach pracy skierowanych do tej grupy najczęściej pożądaną umiejętnością jest obsługa komputera (16,66%), uprawnienia operatora wózków widłowych (16,66%) oraz znajomość języka niemieckiego (16,66%).

Tabela nr 16. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „specjaliści”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Specjaliści	obsługa komputera	9,75%
	obsługa programu MS Office	7,31%
	prawo jazdy kat. B	6,09%
	obsługa programu AUTO CAD	2,43%
	obsługa programu SUBIEKT	2,43%
	obsługa urządzeń biurowych	2,43%
	umiejętności interpersonalne	2,43%
	umiejętność pracy w zespole	2,43%
	znajomość języka angielskiego	2,43%
	umiejętność obsługi programów graficznych	1,21%
	książeczka sanitarno-epidemiologiczna	1,21%
	obsługa internetu	1,21%
	umiejętność obsługi platera	1,21%

	umiejętność obsługi programu SIO	1,21%
	umiejętność obsługi programu SOD	1,21%
	obsługa programu COREL DRAW	1,21%
	umiejętności handlowe i negocjacyjne	1,21%
	umiejętności obsługi programu bibliotecznego SOWA	1,21%
	umiejętność wymiany butli na wózku widłowym	1,21%
	uprawnienia pielęgniarские	1,21%
	uprawnienia do nauki języka angielskiego	1,21%

*Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet).

Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2017 roku w wielkiej grupie zawodów „specjaliści” najczęściej wystąpiły takie umiejętności i uprawnienia jak obsługa komputera (5,5%) oraz biegła obsługa komputera z obsługą internetu (4,4%), umiejętność obsługi programu Ms Office (3,3%) i prawo jazdy kat. B (62,64%). Pracodawcy również poszukiwali osób z umiejętnościami obsługi komputera (9,75%) i programu Ms Office (7,31%)

Tabela nr 17. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „technicy i inny średni personel”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Technicy i inny średni personel	obsługa komputera	11,33%
	obsługa programu Ms Office	3,94%
	prawo jazdy kat. B	3,94%
	obsługa programu SUBIEKT	1,97%
	uprawnienia operatora wózka widłowego	1,47%
	umiejętność pracy w zespole	1,47%
	książeczka sanitarno-epidemiologiczna	0,98%
	znajomość programu CAD 2 D/3D	0,98%
	obsługa programu GRATYFIKANT	0,98%
	obsługa programu REWIZOR	0,98%
	umiejętność obsługi urządzeń biurowych	0,98%
	obsługa komputera z obsługą internetu	0,49%
	obsługa programu AUTO CAD	0,49%
	znajomość programu INWENTOR, CAM	0,49%
	obsługa programu SYMFONIA HANDEL	0,49%
	obsługa programu EXCEL	0,49%
opiekun osoby starszej zależnej	0,49%	

	umiejętność interpretacji przepisów i kodeksów prawa administracyjnego	0,49%
	umiejętność nawiązywania kontaktów oraz postępowania z osobami chorymi psychicznie	0,49%
	umiejętność stosowania przepisów z zakresu rachunkowości -księgowości	0,49%
	uprawnienia pedagogiczne	0,49%
	uprawnienia do prowadzenia rytmiki i tańca	0,49%

*Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet).

Zauważyć można, iż pracodawcy oczekują, w ofertach pracy skierowanych do grupy „technicy i inny średni personel”, umiejętności obsługi komputera (11,33%), a także umiejętności obsługi programu Ms Office (3,94%) i posiadanie prawa jazdy kat. B (3,94%). Z kolei wśród osób bezrobotnych najczęściej występującymi umiejętnościami i uprawnieniami są prawo jazdy kat. B (68,81%), obsługa komputera (18,35%), uprawnienia sanitarno-epidemiologiczne (10,10%), kurs małej przedsiębiorczości (7,34%) oraz wózki widłowe (7,34%).

Tabela nr 18. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „pracownicy biurowi”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Pracownicy biurowi	obsługa komputera	9,65%
	prawo jazdy kat. B	6,54%
	uprawnienia operatora wózków widłowych	4,36%
	znajomość języka angielskiego	3,42%
	umiejętność obsługi urządzeń biurowych	2,49%
	książeczka sanitarno-epidemiologiczna	2,49%
	obsługa programu Ms Office	2,49%
	umiejętność pracy w grupie	1,86%
	znajomość języka niemieckiego	1,24%
	umiejętność obsługi komputera ze znajomością internetu	0,93%
	znajomość zagadnień kadrowo-płacowych	0,93%
	prawo jazdy kat. A	0,62%
	znajomość języka ukraińskiego	0,62%

*Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet).

Wśród ofert pracy skierowanych do wielkiej grupy zawodów „pracownicy biurowi” pracodawcy najczęściej wskazywali na konieczność obsługi komputera (9,65%), posiadania prawa jazdy kat. B (6,54%), uprawnień operatora wózków widłowych (4,36%) oraz znajomość języka angielskiego (3,42%). Natomiast wśród bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kościanie na koniec 2017 r. najczęściej wystąpiły takie umiejętności i uprawnienia jak posiadanie prawa jazdy kat. B (76,32%), obsługa komputera (23,69%) oraz uprawnienia do obsługi wózka widłowego (15,74%).

Tabela nr 19. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „pracownicy usług i sprzedawcy”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Pracownicy usług i sprzedawcy	obsługa komputera	6,08%
	książeczka sanitarno-epidemiologiczna	5,32%
	umiejętność obsługi kasy fiskalnej	3,8%
	znajomość języka angielskiego	3,36%
	prawo jazdy kat. B	3,04%
	umiejętność obsługi komputera ze znajomością internetu	1,52%
	umiejętność szycia	1,52%
	znajomość języka hinduskiego	1,52%
	umiejętność obsługi programu Ms Office	0,76%
	prawo jazdy kat. T	0,76%
	umiejętność pracy w grupie	0,76%
	uprawnienia pływackie	0,76%

*Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet)

Zauważyć można, iż pracodawcy oczekują, w ofertach pracy skierowanych do grupy „pracowników usług i sprzedawców”, umiejętności obsługi komputera (6,08%), uprawnień sanitarno-epidemiologicznych (5,32%), jak również obsługi kasy fiskalnej (3,8%). Natomiast osoby bezrobotne w tej grupie najczęściej posiadają umiejętności prawa jazdy kat. B (42,28%), uprawnienia sanitarno-epidemiologiczne (5,7%) i obsługa komputera (5,7%).

Tabela nr 20. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	uprawnienia do obsługi urządzeń hydraulicznych HDS	5,12
	prawo jazdy kat. B	5,12
	prawo jazdy kat. T	2,56

*Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet).

W ofertach pracy kierowanych do w wielkiej grupy zawodów „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” najczęściej jako pożądane wystąpiły takie umiejętności i uprawnienia, jak uprawnienia do obsługi urządzeń hydraulicznych HDS (5,12%), prawo jazdy kat. B (5,12%) oraz prawo jazdy kat. T (2,56%). Z kolei wśród bezrobotnych umiejętnościami najczęściej występującymi jest również posiadanie prawa jazdy kat. B (19,23%).

Tabela nr 21. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	uprawnienia operatora wózka widłowego	3,9%
	prawo jazdy kat. B	3,34%
	uprawnienia do spawania metodą MIG MAG	1,60%
	uprawnienia do spawania metodą TIG	0,53%
	zdolności manualne	0,40%
	umiejętność pracy w zespole	0,80%
	książeczka sanitarno-epidemiologiczna	0,66%
	uprawnienia elektroenergetyczne do 1 KV	0,40%

*Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet).

Pracodawcy oczekują w ofertach pracy skierowanych do wielkiej grupy zawodów „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” następujących umiejętności i uprawnień: obsługi wózka widłowego (3,9%), prawa jazdy kat. B (3,34%) oraz uprawnień do spawania metodą Mig Mag (1,60%). Z kolei umiejętnościami najczęściej występującymi wśród osób bezrobotnych jest: posiadanie prawa jazdy kat. B (28,30%), uprawnienia do obsługi wózka widłowego (5,37%) oraz umiejętność czytania rysunku technicznego (5,37%).

Tabela nr 22. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	badania psychologiczne-psychotesty	2,35%
	karta kierowcy	2,57%
	książeczka sanitarno-epidemiologiczna	1,45%
	kurs przewóz rzeczy	1,45%
	operator wózków jezdniowych podnośnikowych	1,34%
	prawo jazdy kat. B	3,47%
	prawo jazdy kat. C	2,68%
	prawo jazdy kat. C+E	7,60%
	prawo jazdy kat. D	0,33%
	prawo jazdy kat. T	0,67%
	świadectwo kwalifikacji	2,57%
	uprawnienia ADR	1,11%
	uprawnienia do obsługi koparko-ładowarki	0,89%
	znajomość języka angielskiego	0,44%
	znajomość języka niemieckiego	0,33%
	znajomość języka rosyjskiego	0,11%
znajomość języka ukraińskiego	0,11%	

*Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet).

W wielkiej grupie zawodów „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”, zauważyć można, iż wśród ofert pracy pracodawcy wskazali najczęściej na takie umiejętności i uprawnienia jak prawo jazdy kat. C+E (7,60%), prawo jazdy kat. B (3,47%), prawo jazdy kat. C (2,68%), karta kierowcy (2,57%) oraz świadectwo kwalifikacji (2,57%). Natomiast wśród osób bezrobotnych najczęściej występującymi umiejętnościami i uprawnieniami było prawo jazdy kat. B (29,23%) oraz obsługa kasy fiskalnej (7,69%).

Tabela nr 23. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „pracownicy wykonujący prace pomocnicze”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Pracownicy wykonujący prace pomocnicze	prawo jazdy kat. B	1,73%
	książeczka sanitarno-epidemiologiczna	0,61%
	uprawnienia operatora wózka widłowego	0,51%
	prawo jazdy kat. T	0,40%
	umiejętność pracy w zespole	0,20%
	umiejętność obsługi specjalistycznego sprzętu do obróbki i pakowania mięsa	0,20%
	umiejętność obsługi taśmy produkcyjnej	0,20%

*Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet).

W wielkiej grupie zawodów „pracownicy wykonujący prace pomocnicze” wśród osób bezrobotnych najczęściej występującą umiejętnością jest posiadanie prawa jazdy kat. B (1,73%). Również pracodawcy w ofertach najczęściej poszukiwali pracowników posiadających prawo jazdy kategorii B.

Pracodawcy nie zgłosili ofert pracy w wielkiej grupie zawodów „siły zbrojne”.

Przy obliczaniu odsetka ofert pracy wzięto pod uwagę wszystkie oferty pracy, które wpłynęły do Powiatowego Urzędu Pracy w Kościanie w 2017 roku w ramach danej wielkiej grupy zawodów oraz z internetu. Wykazano wszystkie uprawnienia i umiejętności na które wskazywali pracodawcy w ofertach pracy. Zweryfikowano również te uprawnienia i umiejętności osób bezrobotnych, które są poszukiwane na lokalnym rynku pracy.

Analiza strony popytowej rynku pracy pokazuje, że najbardziej pożądaną przez pracodawców umiejętnością w obrębie wielkiej grupy zawodów jaką są: „kierownicy” i „specjaliści” jest obsługa komputera. W grupach „technicy i średni personel” oraz „pracownicy biurowi” pracodawcy uznali obsługę komputera oraz posiadanie prawa jazdy kat. B za najbardziej pożądaną cechę. W obrębie grupy „pracownicy usług i sprzedawcy” najczęściej występującą umiejętnością okazała się również obsługa komputera, uprawnienia sanitarno-epidemiologiczne, umiejętność obsługi kasy fiskalnej, posiadanie prawa jazdy kat. B oraz znajomość języka angielskiego. Natomiast w grupie „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” pracodawcy wskazywali na uprawnienia do obsługi urządzeń hydraulicznych HDS oraz prawo jazdy kat. B i T. W grupie „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” były to uprawnienia do obsługi wózka widłowego, prawo jazdy kat. B oraz uprawnienia do spawania metodą Mig Mag. Natomiast w grupie „operatorzy i monterzy urządzeń” pracodawcy wskazali prawo jazdy kat. C+E, uprawnienia na przewóz rzeczy, książeczka sanitarno-epidemiologiczna, prawo jazdy kat. C, karta kierowcy oraz badania psychologiczne -

psychotesty. W grupie „pracownicy wykonujący prace pomocnicze” cechą pożądaną jest prawo jazdy kat. B i książeczka sanitarno-epidemiologiczna.

Uzupełnieniem analizy umiejętności i uprawnień w podziale na wielkie grupy zawodów jest badanie cech osób bez zawodu. Grupa ta charakteryzowana jest według posiadanego wykształcenia i posiadanych umiejętności i uprawnień. Najwięcej osób zarejestrowanych według stanu na koniec 2017 roku w Powiatowy Urzędzie Pracy w Kościanie posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe (327 osób) oraz gimnazjalne i poniżej (251 osób), a także policealne i średnie zawodowe (229 osób). Natomiast największy odsetek bezrobotnych bez zawodu w ogólnej liczbie bezrobotnych był w grupie osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (23,72%) oraz gimnazjalnym i poniżej (15,94%).

Tabela nr 24. Bezrobotni bez zawodu w 2017 roku.

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
ogółem	1024	80	7,8%
WG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA			
gimnazjalne i poniżej	251	40	15,94%
zasadnicze zawodowe	327	3	0,92%
średnie ogólnokształcące	97	23	23,72%
policealne i średnie zawodowe	229	14	6,12%
wyższe	120	0	0
WG UMIEJĘTNOŚCI I UPRAWNIENI			
diagnozowanie i naprawa podzespołów i zespołów samochodowych	1	1	100%
diagnozowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych M12 M18	1	1	100%
grafik komputerowy	1	1	100%
kompleksowa obsługa biura	17	1	5,89%
książeczka sanitarno-epidemiologiczna	55	3	5,46%
kurs biomasażu	1	1	100%
kurs decupage i rękodzieła artystycznego	7	1	14,29%
kurs fryzjerski	10	1	10%
kurs kadry i płace	9	2	22,23%
kurs komputerowy z obsługą kasy fiskalnej	66	2	3,03%
kurs kroju i szycia	5	1	20%
kurs pierwszy biznes	28	1	3,58%
kurs pracownik administracyjno-biurowy z obsługą komputera	1	1	100%

kurs wizażu i stylizacji	2	2	100%
kurs z umiejętności poszukiwania pracy	28	2	7,155
kwalifikacja w zawodzie z zakresu kwalifikacji planowania i prowadzenia działalności w organizacji A.35	1	1	100%
operator wózków widłowych podnośnikowych z uprawnieniami do wymiany butli gazowej wraz z komputerową obsługą programu magazynowania	45	1	2,23%
Prawo jazdy kat C	3	1	33,34%
Prawo jazdy kat.. B	434	28	6,46%
Prawo jazdy kat. A	11	1	9,09%
Prawo jazdy kat. T	21	1	4,77%
Przyuczenie do zawodu malarza	3	1	33,34%
Seminarium Aktywizacja społeczno-zawodowa	1	1	100%
Studium Biznesu – wykonywanie zabiegów kosmetycznych twarzy, szyji i dekoltu	1	1	100%
Studium Biznesu – dietetyka i planowanie żywienia	1	1	100%
Szkolenie asystent osoby starszej i niepełnosprawnej	13	1	7,70%
Świadectwo kwalifikacji w zakresie kwalifikacji projektowania, urządzania i pielęgnacji roślinnych obiektów architektury krajobrazu	1	1	100%
Świadectwo kwalifikacji	3	2	66,67%
Technolog robót wykończeniowych	3	1	33,34%
Umiejętność szycia na maszynie	15	1	6,67%
Umiejętność obsługi komputera	75	1	1,34%

* Odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako stosunek bezrobotnych bez zawodu wg stanu w końcu okresu sprawozdawczego do ogółu bezrobotnych w ramach danej analizowanej kategorii.

IV. ANALIZA RYNKU EDUKACYJNEGO.

IV.1. Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych.

Analiza rynku edukacyjnego sporządzona została w oparciu o liczbę uczniów ostatnich klas i absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. W głównej mierze ocena wyników rynku edukacyjnego ma posłużyć wskazaniu kierunków kształcenia osób

bezrobotnych, a także oceny struktury kształcenia zawodowego. Analiza uczniów ostatnich klas szkół gimnazjalnych ma przyczynić się do określenia potencjalnego zasobu siły roboczej wchodzącej na rynek pracy, natomiast analiza sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych powinna pozwolić na określenie, w jakim zakresie zdobyte podczas nauki kompetencje i wiedza uchronią absolwentów przed długotrwałym bezrobociem. Głównym źródłem informacji niezbędnym do przeprowadzenia analizy rynku edukacyjnego odnośnie liczby uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych zawodów i specjalności są dane pochodzące z Systemu Informacji Oświatowej MEN. Z kolei zasób danych niezbędnych do analizy sytuacji absolwentów na rynku pracy pochodzi z Systemu Informacji Oświatowej MEN oraz systemu Syriusz.

Miernikiem służącym do identyfikacji elementarnych grup zawodów/kierunków nauki i szkół, w których absolwenci mają trudności ze znalezieniem pracy jest wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów. Wskaźnik ten przyjmuje postać:

$$WBA_t^k = \frac{BA_t^k}{A_{t-1}^k} * 100$$

BA_t^k - liczba bezrobotnych absolwentów według elementarnych grup zawodów/kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) bądź nazwy szkoły – stan na koniec grudnia/maja

A_{t-1}^k - liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych/wyższych według elementarnych grup zawodów /kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) – stan za poprzedni rok szkolny.

Powyższy wskaźnik informuje nas, jaki odsetek absolwentów w grupie zawodów/kierunku nauki/szkoły stanowią bezrobotni absolwenci. Miernik przyjmuje wartość od 0% (oznacza brak bezrobotnych wśród absolwentów) do 100% (sytuacja, w której każdy absolwent jest zarejestrowany jako bezrobotny). Im niższe wartości przyjmuje wskaźnik, tym daną grupę zawodów/kierunek studiów/szkołę można uznać za bardziej dostosowaną do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Kolejnym miernikiem służącym określeniu rynku edukacyjnego jest wskaźnik frakcji absolwentów wśród bezrobotnych. Wskaźnik ten przyjmuje postać:

$$WAB_t^k = \frac{BA_t^k}{B_t^k} * 100$$

BA_t^k - liczba bezrobotnych absolwentów w elementarnej grupie zawodów k (kierunku kształcenia) - stan na koniec grudnia roku poprzedniego i maja danego roku

B_t^k - liczba bezrobotnych ogółem w grupie zawodów k (kierunku kształcenia) – stan na koniec grudnia roku poprzedzającego i maja danego roku.

Powyższy wskaźnik informuje nas, jaki odsetek bezrobotnych w grupie zawodów/kierunku nauki/szkoły stanowią bezrobotni absolwenci. Miernik przyjmuje wartość od 0% (oznacza brak absolwentów wśród bezrobotnych) do 100% (sytuacja, w której każdy bezrobotny to bezrobotny absolwent). Im niższe wartości przyjmuje wskaźnik, tym dana grupa zawodów/kierunek nauki/szkoła pozwala łatwiej i szybciej znaleźć zatrudnienie na lokalnym rynku pracy.

Tabela nr 25. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych w 2017 roku.

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
1211	Kierownicy do spraw finansowych	0
1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	0
1311	Kierownicy produkcji w rolnictwie i leśnictwie	0
1323	Kierownicy do spraw budownictwa	0
1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	0
1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	0
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	0
2142	Inżynierowie budownictwa	0
2143	Inżynierowie inżynierii środowiska	0
2251	Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0
2353	Lektorzy języków obcych	0
2411	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	0
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	0
3112	Technicy budownictwa	13
3122	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	0
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	0
3240	Technicy weterynarii	0
3256	Ratownicy medyczni	0
3321	Agenci ubezpieczeniowi	0
3331	Spedytorzy i pokrewni	0
3334	Agenci i administratorzy nieruchomości	0
3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	8
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	0
3353	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	0
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	0
4321	Magazynierzy i pokrewni	0
4412	Listonosze i pokrewni	0
4415	Pracownicy działów kadr	0
5142	Kosmetyczki i pokrewni	7

5151	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	0
5163	Pracownicy zakładów pogrzebowych	0
5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	0
5311	Opiekunowie dziecięcy	0
5312	Asystenci nauczycieli	0
5411	Strażacy	0
6122	Hodowcy drobiu	0
6129	Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani	0
6340	Rybacy i zbieracze pracujący na własne potrzeby	0
7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	0
7113	Robotnicy obróbki kamienia	0
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	0
7123	Tynkarze i pokrewni	0
7125	Szklarze	0
7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	0
7132	Lakiernicy	0
7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	0
7212	Spawacze i pokrewni	0
7322	Drukarze	0
7532	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	0
8114	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	0
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0
8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	0
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	0
8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	0
8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	0
8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	0
9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	0
9122	Czyściciele pojazdów	0
9213	Robotnicy wykonujący prace proste przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	0
9214	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	0
9215	Robotnicy wykonujący prace proste w leśnictwie	0
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	0
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	0
9510	Pracownicy świadczący usługi na ulicach	0

Z tabeli nr 25 wynika, iż w następujących zawodach: technicy budownictwa, pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu oraz kosmetyczki i pokrewni szkoły wykształciły absolwentów, zaspakajając częściowo zapotrzebowanie na rynku

pracy. Oznacza to, iż w/w absolwenci nie powinni mieć trudności w podjęciu pracy.

Tabela nr 26. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup, zawodów nadwyżkowych w 2017 roku.

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	0
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	0
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	0

Z powyższych danych wynika, iż wśród w/w zawodów nadwyżkowych aktualnie brak absolwentów. Wynika z tego, iż powyższa elementarna grupa zawodów nadwyżkowych nie podniesie stopnia bezrobocia.

Tabela nr 27. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup, zawodów zrównoważonych w 2017 roku.

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
2120	Matematycy, aktuariusze i statystycy	0
2133	Specjaliści do spraw ochrony środowiska	
3251	Asystenci dentyści	
4211	Kasjerzy bankowi i pokrewni	
4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	
5153	Gospodarze budynków	

Brak uczniów we wszystkich grupach zawodów nie wpłynie ani na deficyt (nie zostanie on uzupełniony przez przyszłych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych) oraz na nadwyżkę (nie nastąpi wzrost bezrobocia w danych zawodach).

IV.2. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.

Analiza liczby uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych stanowi informację na temat deficytu oraz nadwyżki na lokalnym rynku pracy, a w szczególności pokazuje, czy w najbliższym czasie deficyt bądź nadwyżka zwiększy się czy też ulegnie redukcji. Poniżej znajduje się tabela z wykazem liczby absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2017 roku.

Tabela nr 28. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2017.

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	257	62	34	20	13,23%	0,08%
szkoła przysposabiająca do pracy	5	0	0	0	0,00%	0,00%
technikum	213	141	22	6	0,10%	0,03%
liceum ogólnokształcące	501	0	14	6	0,03%	0,01%
liceum profilowane			0	0		
liceum uzupełniające			0	0		
szkoła policealna	91	46	7	6	0,08%	0,07%

W roku poprzedzającym rok sprawozdawczy według stanu na koniec grudnia najwyższy odsetek absolwentów występował w zasadniczych szkołach zawodowych 13,23%, technikum 0,10%, następnie w szkołach policealnych 0,08%. Natomiast 0,03% było bezrobotnych absolwentów szkół liceum ogólnokształcącego. Nie stwierdzono bezrobotnych absolwentów szkół przysposabiających do pracy, liceów profilowanych oraz liceów uzupełniających.

Tabela nr 29. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2017 (cd.)

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa			8	
szkoła przysposabiająca	7		0	

do pracy				
technikum	104	69	6	5,77%
liceum ogólnokształcące	410		5	1,22%
liceum profilowane			0	
liceum uzupełniające			0	
szkoła policealna	100	21	1	1,00%

* liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Najwyższy odsetek bezrobotnych absolwentów w roku sprawozdawczym według stanu na koniec grudnia występował w technikumach 5,77%. Nie stwierdzono natomiast bezrobotnych absolwentów szkół przysposabiających do pracy. Analiza danych wykazała, że absolwenci techników mają największe trudności z podjęciem pracy. Ponadto w roku sprawozdawczym odsetek bezrobotnych absolwentów znacząco wzrósł. Niski wskaźnik absolwentów liceów ogólnokształcących i liceów profilowanych prawdopodobnie jest spowodowany kontynuowaniem nauki.

V. BADANIE KWESTIONARIUSZOWE PRZEDSIĘBIORSTW.

Badania kwestionariuszowe przedsiębiorstw pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Kościanie przeprowadzili na przełomie września - października 2017 r. Badania dotyczyły sytuacji na lokalnym rynku pracy. Grupę respondentów podczas badania tworzyli właściciele przedsiębiorstw lub osoby odpowiedzialne/współodpowiedzialne za zatrudnienie. Badaniem zostały objęte podmioty gospodarcze funkcjonujące na lokalnym rynku pracy wskazane w otrzymanej przez tutejszy Urząd Bazy Jednostek Statystycznych. Badanie zostało przeprowadzone z wykorzystaniem metody CATI – (badanie przeprowadzone metodą wspomaganą komputerowo wywiadów telefonicznych). Wybrana próba cechowała się reprezentatywnością na poziomie klas wielkości przedsiębiorstw, wyrażoną liczbą zatrudnionych (do 9 osób, od 10 do 49 osób, od 50 do 249 osób oraz 250 osób i więcej).

Oprócz próby głównej tutejszy Urząd otrzymał dwie próby rezerwowe o liczebności i strukturze gwarantującej reprezentatywność badania. Każdorazowo zastępowano błędne rekordy występujące w próbie pierwotnej jednostkami z przygotowanych prób rezerwowych z uwzględnieniem parametrów charakterystycznych podmiotu zastępowanego.

Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Kościanie przebadali 85 przedsiębiorstw. Podział przebadanych przedsiębiorstw pod względem klasy wielkości przedsiębiorstw przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 30. Liczba przebadanych przedsiębiorstw z podziałem na klasę wielkości przedsiębiorstw.

Klasa wielkości przedsiębiorstwa	Liczba przebadanych przedsiębiorstw
do 9 osób	36
10-49	36
50-249	12
250 i więcej	1
Podsumowanie	85

Z przeprowadzonych badań wynika, iż wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w 2017 roku wynosił 28,53. Wskaźniki zatrudnienia netto budowane są w oparciu o warianty odpowiedzi znajdujące się w pytaniach odnoszących się do bieżącej sytuacji przedsiębiorstw na rynku pracy.

Wskaźnik zatrudnienia netto, z punktu widzenia badania przedsiębiorstw, jest obliczany jako różnica frakcji odpowiedzi pozytywnych i negatywnych (po uwzględnieniu wag):

$$WZ = \left(\frac{\sum_{i=1}^P wp_i^a wr_i^a P_i}{\sum_{i=1}^S wp_i^a wr_i^a S_i} - \frac{\sum_{i=1}^N wp_i^a wr_i^a N_i}{\sum_{i=1}^S wp_i^a wr_i^a S_i} \right) * 100,$$

gdzie:

P – liczba odpowiedzi pozytywnych,

N – liczba odpowiedzi negatywnych,

S – liczba obserwacji (łączna liczba przedsiębiorstw w próbie),

i – numer obserwacji, $i=1, \dots, S$,

wp_i^a – waga próby dla i -tej obserwacji,

wr_i^a – waga rozmiaru dla i -tej obserwacji,

P_i – wskazanie pozytywne dla i -tej obserwacji,

N_i – wskazanie negatywne dla i -tej obserwacji,

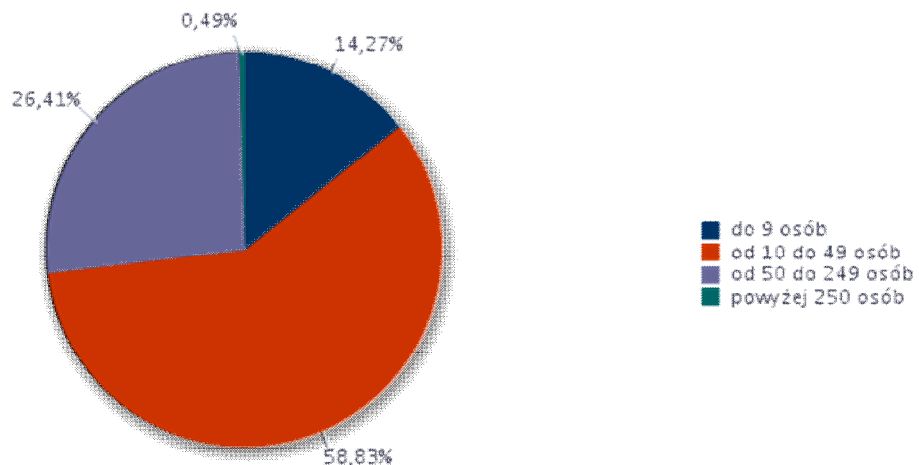
S_i – suma wszystkich wskazań dla i -tej obserwacji.

Wartości ujemne oznaczają pogorszenie sytuacji w przedsiębiorstwie. Im niższa wartość prezentowanych indeksów tym wyższy odsetek firm deklaruujących niekorzystne zmiany w obszarze zatrudnienia. Ujemna wartość wskaźnika świadczy o tym, że odsetek firm deklaruujących redukcję liczby pracujących przewyższa odsetek przedsiębiorstw potwierdzających rozszerzenie zasobów.

Wartości dodatnie wyliczanych indeksów oznaczają poprawę sytuacji firm na lokalnym rynku pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym wyższy odsetek przedsiębiorstw deklaruje korzystne zmiany w obrębie zatrudnienia.

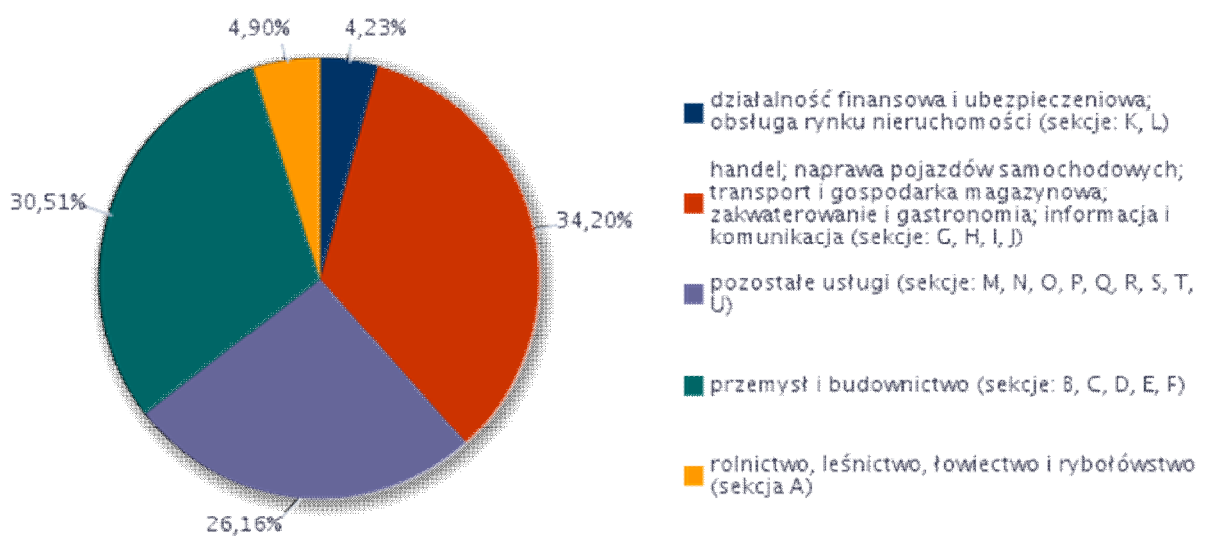
Jak wynika z poniższego wykresu wśród przebadanych podmiotów gospodarki największą grupę stanowiły małe przedsiębiorstwa - firmy zatrudniające od 10 do 49 osób. W następnej kolejności znalazły się średnie przedsiębiorstwa - firmy zatrudniające od 50 do 249 osób.

Wykres nr 2. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem liczby zatrudnionych pracowników.

Biorąc pod uwagę strukturę badanych przedsiębiorstw według rodzaju działalności największą grupę 35,39 % stanowiły firmy zajmujące się przemysłem i budownictwem (sekcje: B, C, D, E, F).

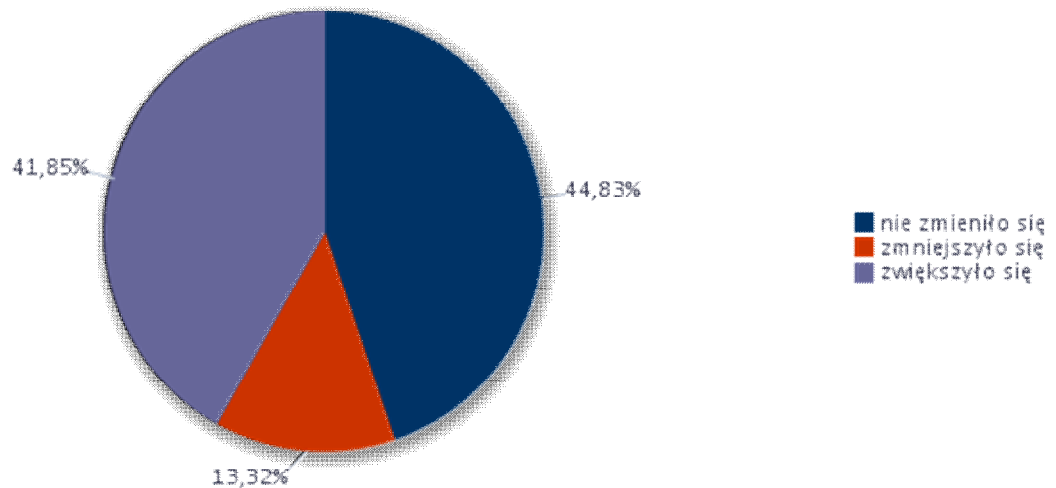
Wykres nr 3. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej według rodzaju działalności.

Na pytanie czy w ciągu bieżącego roku zatrudnienie w Państwa firmie zwiększyło się, zmniejszyło się, nie zmieniło się większość respondentów odpowiedziała, iż

zatrudnienie w ich firmach nie zmieniło się. Jednak tylko o 2,98 punktu procentowego mniej respondentów odpowiedziało, iż zatrudnienie w ich firmach zwiększyło się.

Wykres nr 4. Struktura zmian w zatrudnieniu w badanych podmiotach gospodarki narodowej w 2017 roku.

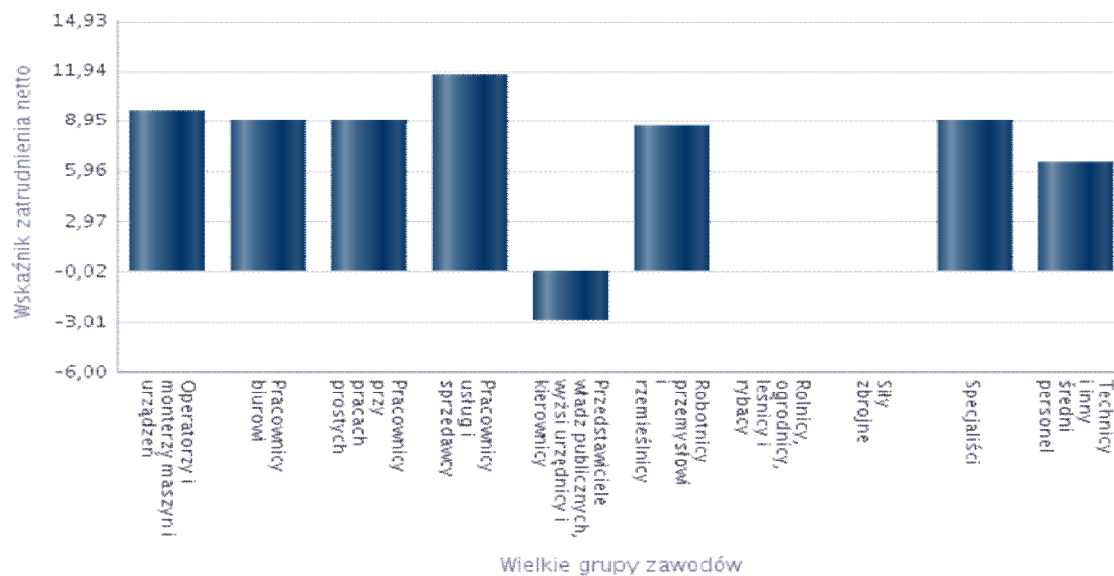
Analizując wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2017 roku zauważa się, iż najwyższy wskaźnik zatrudnienia netto występuje w grupie pracownicy usług i sprzedawcy 11,66 i świadczy o poprawie sytuacji firm na lokalnym rynku pracy i wzroście liczby pracujących we wskazanej grupie zawodów. Oznacza to, iż odsetek firm deklarujących zwiększenie zatrudnienia wśród pracowników usług i sprzedawców (m.in. kucharz, kelner, barman, fryzjer, kosmetyczka, sprzedawca, kasjer handlowy) przewyższał liczbę przedsiębiorstw sygnalizujących redukcję poziomu zatrudniania we wskazanej grupie zawodów. Natomiast w grupie przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy wskaźnik zatrudnienia netto ma wartość ujemną i wynosi – 2,91. Oznacza to, iż odsetek firm deklarujących redukcję liczby pracujących przewyższa odsetek przedsiębiorstw potwierdzających zwiększenie zasobów kadrowych.

Tabela nr 31. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2017 roku.

Wielkie grupy zawodów	Wskaźnik zatrudnienia netto
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	9,54
Pracownicy biurowi	8,99
Pracownicy przy pracach prostych	8,99
Pracownicy usług i sprzedawcy	11,66
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	-2,91
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	8,68
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00

Siły zbrojne	0,00
Specjaliści	8,99
Technicy i inny średni personel	6,51

Wykres nr 5. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2017 roku.

Wśród zawodów, w których badane przedsiębiorstwa z terenu powiatu kościańskiego zatrudniały pracowników występuje: asystent nauczyciela przedszkola, asystent rodziny, elektryk, inżynier automatyki i robotyki, inżynier elektryk automatyk, inżynier inżynierii środowiska - systemy wodociągowe i kanalizacyjne, inżynier zootechniki, kierowca ciągnika rolniczego, kierowca samochodu ciężarowego, kierowca samochodu dostawczego, kontroler jakości wyrobów przemysłowych, kucharz, magazynier, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, mistrz produkcji w budownictwie drogowym, nauczyciel przedszkola, operator koparko-ładowarki, operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych, operator obrabiarek sterowanych numerycznie, operator urządzeń uzdatniania i demineralizacji wody, opiekun w domu pomocy społecznej, pomoc kuchenna, pomocniczy robotnik budowlany, pomocniczy robotnik drogowy, pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym, pozostali maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni, pozostali pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle, pozostali ślusarze i pokrewni, przedstawiciel handlowy, robotnik placowy, rzeźnik-wędliniarz, specjalista do spraw marketingu i handlu, sprzedawca, technik administracji, technik prac biurowych, ślusarz.

Respondenci oświadczyli, iż istotne dla nich jest, aby zatrudniane przez nich osoby posiadały przede wszystkim następujące umiejętności i cechy: współpraca w zespole, komunikatywność, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, doświadczenie zawodowe, planowanie i organizacja pracy własnej.

Tabela nr 32. Analiza zawodów, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników w 2017 roku oraz umiejętności i cechy kandydatów niezbędne do pracy w tych zawodach.

Zawód	Umiejętności i cechy
Asystent nauczyciela przedszkola	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
znajomość języków obcych	
Asystent rodziny	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	komunikacja ustna / komunikatywność
	planowanie i organizacja pracy własnej
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
zarządzanie ludźmi / przywództwo	
Elektryk*	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
Inżynier automatyki i robotyki	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna

	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
	znajomość języków obcych
Inżynier elektryk automatyk	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
znajomość języków obcych	
Inżynier inżynierii środowiska - systemy wodociągowe i kanalizacyjne	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
Inżynier zootechniki	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu

	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
Kierowca ciągnika rolniczego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
Kierowca samochodu ciężarowego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
wyuczony zawód	
Kierowca samochodu dostawczego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	planowanie i organizacja pracy własnej
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
znajomość języków obcych	
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim

Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
	znajomość języków obcych
Kucharz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
wyuczony zawód	
Magazynier	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wywieranie wpływu
zarządzanie ludźmi / przywództwo	
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia

Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
Mistrz produkcji w budownictwie drogowym	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	współpraca w zespole
	wyuczony zawód
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
Nauczyciel przedszkola	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
znajomość języków obcych	
Operator koparko-ładowarki	doświadczenie zawodowe
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wyuczony zawód
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim

Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych*	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
współpraca w zespole	
wykonywanie obliczeń	
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
Operator urządzeń uzdatniania i demineralizacji wody	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
wyuczony zawód	
Opiekun w domu pomocy społecznej*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	planowanie i organizacja pracy własnej
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	

	współpraca w zespole
	wyuczony zawód
Pomoc kuchenna	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	komunikacja ustna / komunikatywność
	planowanie i organizacja pracy własnej
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
Pomocniczy robotnik budowlany	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	planowanie i organizacja pracy własnej
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wyuczony zawód
Pomocniczy robotnik drogowy	doświadczenie zawodowe
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
wywieranie wpływu	
Pozostali maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń

	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
Pozostali pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
znajomość języków obcych	
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wyuczony zawód
Pozostali ślusarze i pokrewni	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	znajomość języków obcych
	Przedstawiciel handlowy
komunikacja ustna / komunikatywność	
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	

	planowanie i organizacja pracy własnej
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyuczony zawód
Robotnik placowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
	znajomość języków obcych
Rzeźnik-wędliniarz	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wyuczony zawód
Specjalista do spraw marketingu i handlu	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu

	zarządzanie ludźmi / przywództwo
	znajomość języków obcych
Sprzedawca*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
	Technik administracji*
doświadczenie zawodowe	
komunikacja ustna / komunikatywność	
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	
planowanie i organizacja pracy własnej	
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	
współpraca w zespole	
wykonywanie obliczeń	
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
wyuczony zawód	
Technik prac biurowych*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
znajomość języków obcych	

Ślusarz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
Ogółem (bez względu na zawód)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
zarządzanie ludźmi / przywództwo	
znajomość języków obcych	

* zawody szkolne, w których kształcą szkoły.

Respondenci uczestniczący w badaniach zadeklarowali, iż spośród osób, które zatrudnili w okresie ostatniego roku bardzo dobrze przygotowani byli kandydaci do pracy na stanowisku: elektryk, inżynier automatyki i robotyki, inżynier inżynierii środowiska - systemy wodociągowe i kanalizacyjne, inżynier zootechniki, kierowca samochodu ciężarowego, kierowca samochodu dostawczego, kontroler jakości wyrobów przemysłowych, asystent rodziny, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, mistrz produkcji w budownictwie drogowym, operator koparkoładowarki, operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych, operator obrabiarek sterowanych numerycznie, operator urządzeń uzdatniania i

demineralizacji wody, opiekun w domu pomocy społecznej, pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym, pozostali maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni, pozostali pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle, przedstawiciel handlowy, robotnik placowy, specjalista do spraw marketingu i handlu, technik administracji, technik prac biurowych, ślusarz.

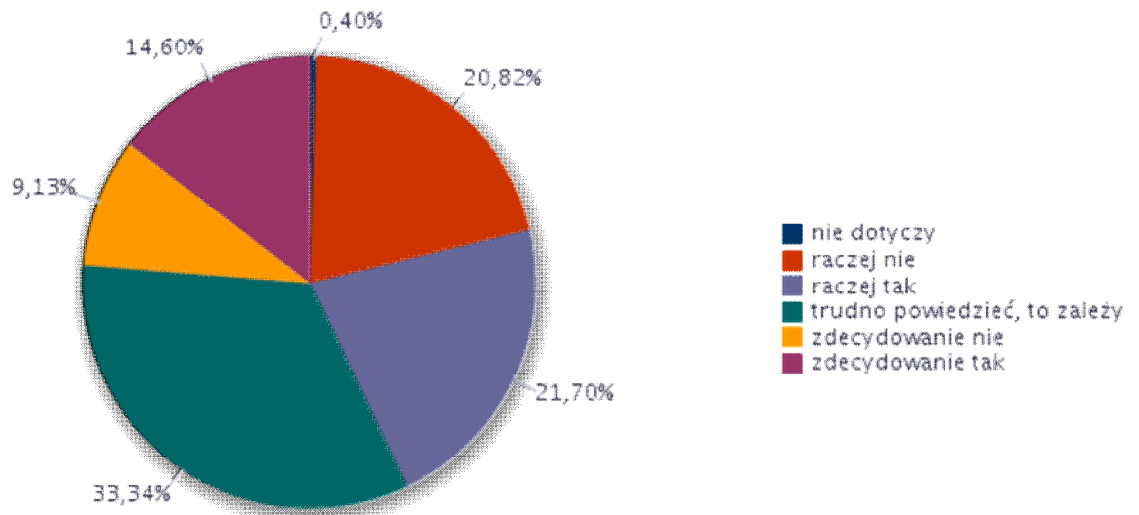
Tabela nr 33. Ocena pracodawców dot. przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których zwiększyli zatrudnienie - ocena przygotowania bardzo dobrze, raczej dobrze.

Zawód
Asystent rodziny
Elektryk*
Inżynier automatyki i robotyki
Inżynier inżynierii środowiska - systemy wodociągowe i kanalizacyjne
Inżynier zootechniki
Kierowca samochodu ciężarowego
Kierowca samochodu dostawczego
Kontroler jakości wyrobów przemysłowych
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych
Mistrz produkcji w budownictwie drogowym
Operator koparko-ładowarki
Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych*
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie
Operator urządzeń uzdatniania i demineralizacji wody
Opiekun w domu pomocy społecznej*
Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym
Pozostali maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni
Pozostali pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle
Przedstawiciel handlowy
Robotnik placowy
Specjalista do spraw marketingu i handlu
Technik administracji*
Technik prac biurowych*
Ślusarz*

Spośród osób, które badani przedsiębiorcy zatrudnili w okresie ostatniego roku bardzo źle przygotowani byli kandydaci do pracy na stanowisko inżynier elektryk automatyk oraz pozostali ślusarze i pokrewni.

Na pytanie „Czy Państwa firma ma problemy z pozyskaniem nowych pracowników?” większość pracodawców udzieliła odpowiedzi „trudno powiedzieć, to zależy” – 33,34% badanych, 21,70 % badanych udzieliła odpowiedzi „raczej tak”.

Wykres nr 6. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskaniem nowych pracowników w 2017 roku.

Wśród zawodów, w których trudno znaleźć przedsiębiorcom odpowiednich kandydatów znajdują się inżynierowie elektronicy, inżynierowie mechanicy, kierowcy samochodów ciężarowych, kierowcy samochodów osobowych i dostawczych, księgowi, kucharze, lekarze bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia, magazynierzy i pokrewni, mechanicy pojazdów samochodowych, murarze i pokrewni, ogółem (bez względu na zawód), operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali, operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych, operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych, pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji, pomoce kuchenne, robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt, robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie, ręczni pakowacze i znakowacze, spawacze i pokrewni, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), technicy farmaceutyczni, technicy mechanicy, technicy wsparcia informatycznego i technicznego, zamiatacze i pokrewni, ślusarze i pokrewni.

Tabela nr 34. Zawody, w jakich przedsiębiorcom trudno jest znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy ze wskazaniem brakujących umiejętności i uprawnień.

Trudności z pozyskaniem pracowników		Liczba bezrobotnych - stan na koniec okresu sprawozdawczego
Elementarna grupa zawodów	Brakujące umiejętności i uprawnienia	
Inżynierowie elektronicy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	
	planowanie i organizacja pracy własnej	
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	
	współpraca w zespole	
	wykonywanie obliczeń	
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
	wywieranie wpływu	
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	
	znajomość języków obcych	
Inżynierowie mechanicy	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3
Kierowcy samochodów ciężarowych	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	2
	znajomość języków obcych	
Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	znajomość języków obcych	6
Księgowi	komunikacja ustna / komunikatywność	4
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	
	planowanie i organizacja pracy własnej	
	współpraca w zespole	

	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
	znajomość języków obcych	
Kucharze	planowanie i organizacja pracy własnej	41
	współpraca w zespole	
Lekarze bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6
Magazynierzy i pokrewni	planowanie i organizacja pracy własnej	16
Mechanicy pojazdów samochodowych	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	32
Murarze i pokrewni	komunikacja ustna / komunikatywność	22
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	
	planowanie i organizacja pracy własnej	
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	
Ogółem (bez względu na zawód)	planowanie i organizacja pracy własnej	115
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
	znajomość języków obcych	
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	
	komunikacja ustna / komunikatywność	
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	
	współpraca w zespole	
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	
	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	
planowanie i organizacja pracy własnej		
współpraca w zespole		
Operatorzy maszyn	czytanie ze zrozumieniem i pisanie	1

i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	tekstów w języku polskim	
	komunikacja ustna / komunikatywność	
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	
	planowanie i organizacja pracy własnej	
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	
	współpraca w zespole	
	wykonywanie obliczeń	
Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	komunikacja ustna / komunikatywność	2
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	
	planowanie i organizacja pracy własnej	
Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	1
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	
	planowanie i organizacja pracy własnej	
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	
	wykonywanie obliczeń	
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	2
Pomoce kuchenne	planowanie i organizacja pracy własnej	2
	współpraca w zespole	
Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	1
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	
	planowanie i organizacja pracy własnej	
	przedsiębiorczość, inicjatywność,	

	kreatywność	
	wykonywanie obliczeń	
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	współpraca w zespole	2
Ręczni pakowacze i znakowacze	komunikacja ustna / komunikatywność	9
	planowanie i organizacja pracy własnej	
	współpraca w zespole	
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
Spawacze i pokrewni	planowanie i organizacja pracy własnej	1
	komunikacja ustna / komunikatywność	
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	
	współpraca w zespole	
	wykonywanie obliczeń	
	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	
komunikacja ustna / komunikatywność		
planowanie i organizacja pracy własnej		
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		
wykonywanie obliczeń		
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		
znajomość języków obcych		

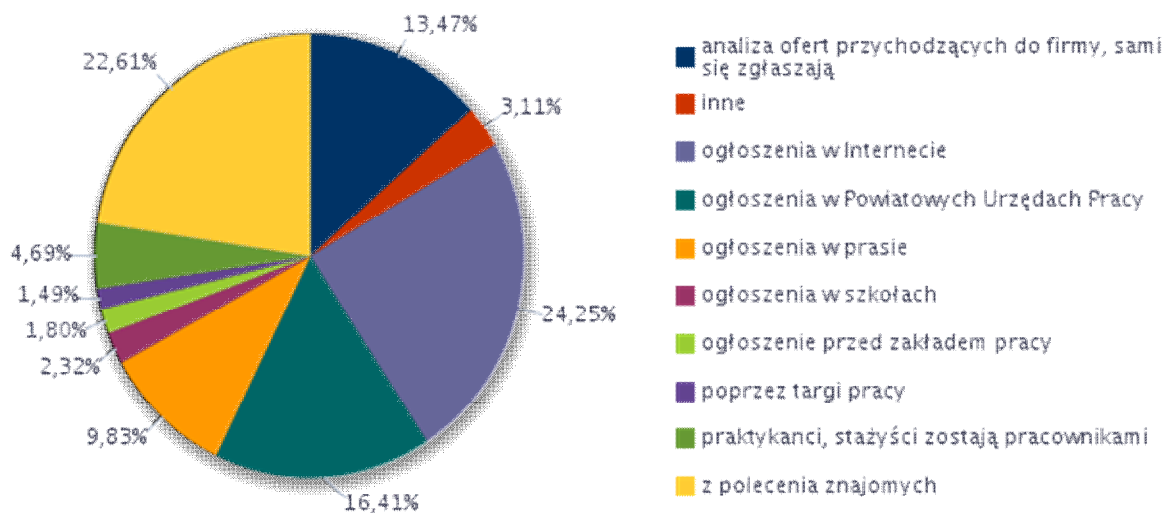

	wywieranie wpływu	
Technicy farmaceutyczni	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	1
Technicy mechanicy	komunikacja ustna / komunikatywność	9
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	
	planowanie i organizacja pracy własnej	
	współpraca w zespole	
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	
	wykonywanie obliczeń	
	wywieranie wpływu	
	znajomość języków obcych	
	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	
komunikacja ustna / komunikatywność		
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		
planowanie i organizacja pracy własnej		
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		
współpraca w zespole		
wykonywanie obliczeń		
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		
wywieranie wpływu		
zarządzanie ludźmi / przywództwo		
znajomość języków obcych		

Zamiatacze i pokrewni	planowanie i organizacja pracy własnej	7
Ślusarze i pokrewni	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	40
	planowanie i organizacja pracy własnej	
	komunikacja ustna / komunikatywność	
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	
	współpraca w zespole	
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	

Pracodawcy szukając nowych pracowników najczęściej korzystali z ogłoszeń w Internecie, polecenia znajomych i ogłoszeń w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Wykres nr 7. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem sposobu poszukiwania nowych pracowników.

Spośród pracodawców, którzy poszukując nowych pracowników, korzystają z możliwości ogłoszenia w Powiatowym Urzędzie Pracy wolnego miejsca pracy 34 z nich zgłasza co 10 ofertę, 18 pracodawców zgłasza co 4 ofertę, 21 pracodawców zgłasza co najmniej co 2 ofertę, a 27 pracodawców przekazuje prawie wszystkie do Powiatowego Urzędu Pracy.

Tabela nr 35. Analiza odsetka ofert pracy zgłaszanych do Powiatowych Urzędów Pracy.

Odsetek ofert pracy zgłaszanych do PUP	Wskaźnik struktury
1-10%	34
11-25%	18
51-75%	21
76-100%	27

Pracodawcy za pośrednictwem Powiatowych Urzędów Pracy najczęściej poszukują sprzedawców i kierowców samochodów ciężarowych.

Tabela nr 36. Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do Powiatowych Urzędów Pracy.

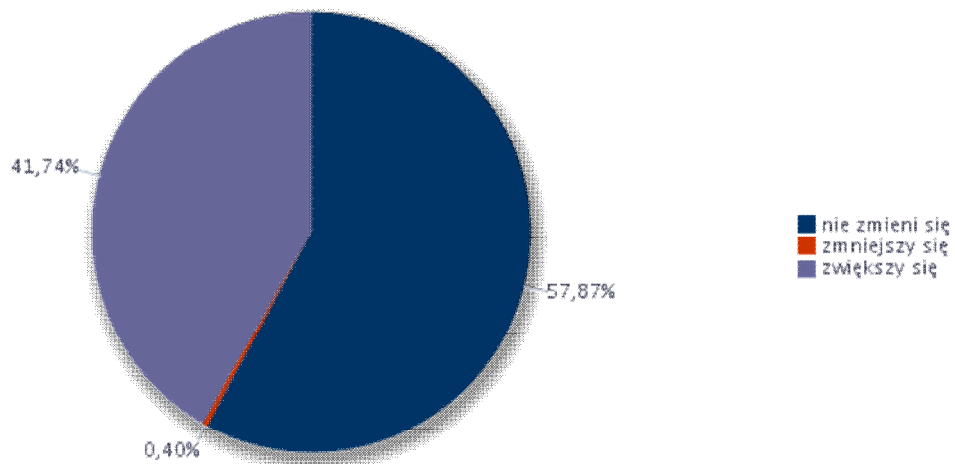
Zawód	Wskaźnik struktury
Sprzedawca*	8,62%
Kierowca samochodu ciężarowego	6,29%
Technik handlowiec*	4,41%
Kierowca samochodu dostawczego	2,99%
Magazynier	2,99%
Inżynier automatyki i robotyki	2,53%
Kierownik produkcji w przemyśle	2,53%
Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	2,53%
Księgowy	2,53%
Operator koparki	2,53%
Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych*	2,53%
Operator urządzeń uzdatniania i demineralizacji wody	2,53%
Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	2,53%
Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	2,53%
Robotnik gospodarczy	2,53%
Specjalista do spraw logistyki	2,53%
Technik mechanik*	2,53%
Technik prac biurowych*	2,53%
Kucharz*	2,33%
Asystent do spraw księgowości	1,88%
Cukiernik*	1,88%
Diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów	1,88%

Kierownik sklepu / supermarketu	1,88%
Meliorant	1,88%
Nauczyciel języka obcego	1,88%
Piekarz*	1,88%
Pomoc kuchenna	1,88%
Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	1,88%
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	1,88%
Pozostali ślusarze i pokrewni	1,88%
Robotnik placowy	1,88%
Spawacz	1,88%
Sprzedawca w branży spożywczej	1,88%
Sprzątaczką biurowa	1,88%
Technik elektronik*	1,88%
Technik informatyk*	1,88%
Ślusarz*	1,88%
Fizjoterapeuta	0,57%
Rejestratorka medyczna	0,57%
Asystent nauczyciela przedszkola	0,46%
Dziennikarz	0,46%
Kierowca samochodu osobowego	0,46%
Murarz	0,46%
Nauczyciel przedszkola	0,46%
Opiekun w domu pomocy społecznej*	0,46%
Pomocniczy robotnik budowlany	0,46%
Przedstawiciel handlowy	0,46%
Sprzedawca w stacji paliw	0,46%
Terapeuta zajęciowy*	0,46%

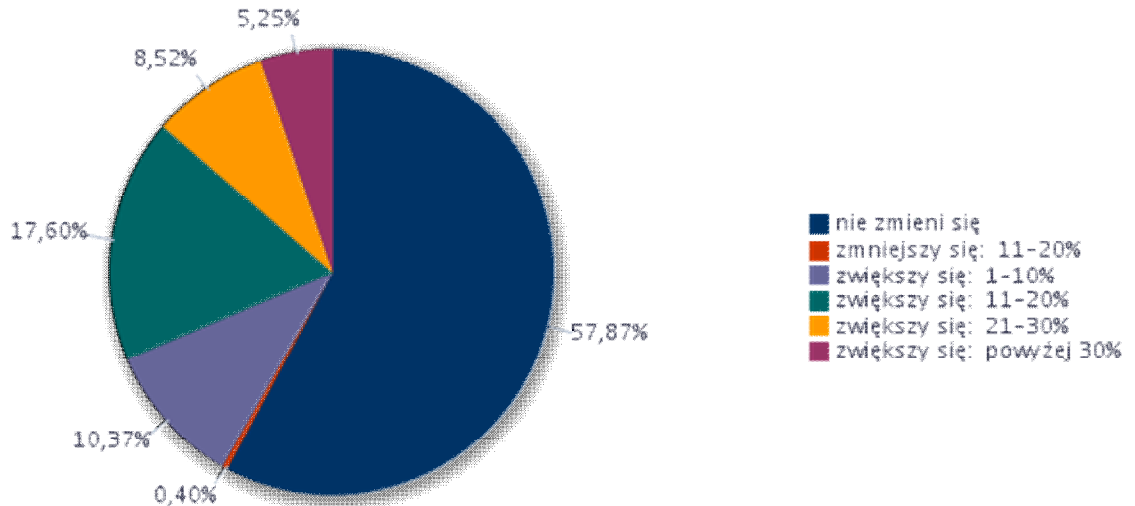
* zawód szkolny, w którym kształcą szkoły.

VI. PROGNOZA LOKALNEGO RYNKU PRACY.

W niniejszym rozdziale zaprezentowano strukturę prognozowanych zmian zatrudnienia w przebadanych podmiotach gospodarki z terenu powiatu kościańskiego. Poniższy wykres przedstawia graficzną prezentację przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2018 roku.

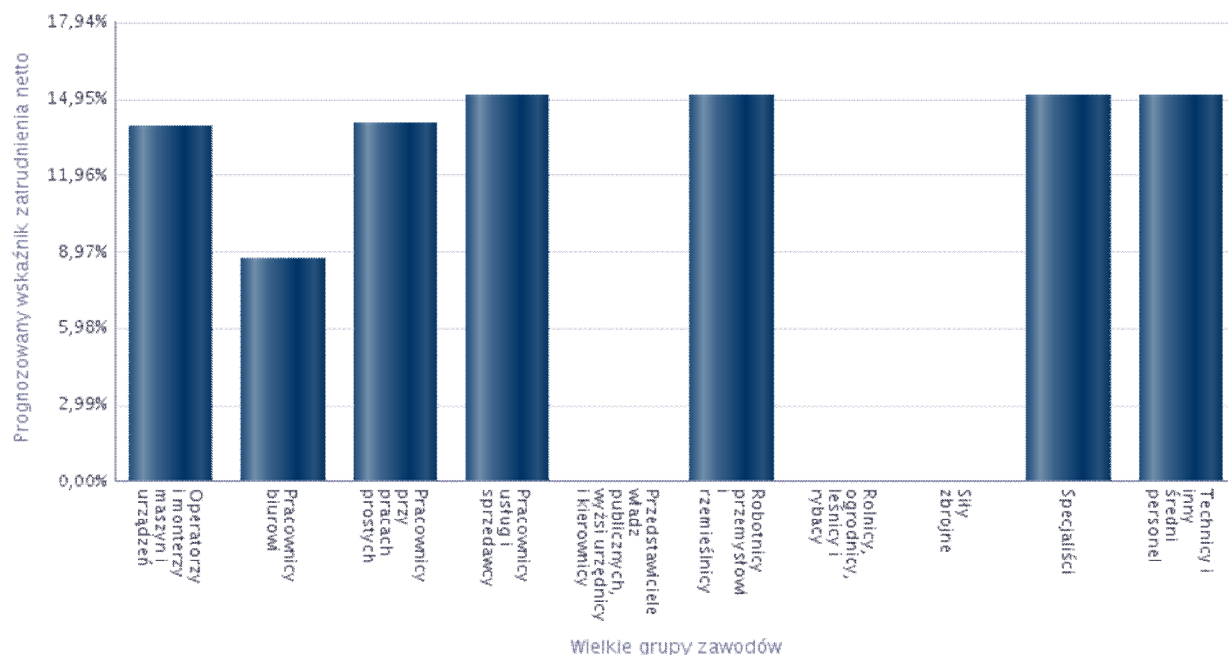
Wykres nr 8. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2018 roku.

Z wykresu wynika, iż 57,87% przedsiębiorstw nie przewiduje zmian w zatrudnieniu. Natomiast 41,74% przedsiębiorstw planuje zwiększyć poziom zatrudnienia. Niewielki procent przedsiębiorstw (0,40%) uważa, że zmniejszy poziom zatrudniania w firmie.

Wykres nr 9. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2018 roku.

Na wykresie nr 9 zaprezentowano dokładną, procentową analizę związaną ze strukturą zmian w zatrudnieniu. Najwięcej przedsiębiorców uważa, że zmiany nastąpią w maksymalnie o 20%, a najmniej przedsiębiorców jest zdania, iż zmiany nastąpią w zakresie od 11% do 20%.

Wykres nr 10. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2018 roku.

Tabela nr 37. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2018 roku.

Wielkie grupy zawodów	Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	13,86%
Pracownicy biurowi	8,73%
Pracownicy przy pracach prostych	13,97%
Pracownicy usług i sprzedawcy	15,10%
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,00%
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	15,10%
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00%
Siły zbrojne	0,00%
Specjaliści	15,10%
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	13,86%

Powyższa analiza pokazuje, iż w 2018 roku prognozuje się wzrost wskaźnika zatrudnienia o 15,10 % w następujących grupach zawodowych - pracownicy usług i sprzedawcy, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz specjaliści. Następnie w grupach zawodów takich jak: operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń prognozuje się wzrost tego wskaźnika o 13,86%. Przy pracownikach przy pracach prostych – 13,97%. Zapotrzebowanie na pracowników biurowych – 8,73%.

Tabela nr 38. Zawody, w jakich firmy mają zamiar zatrudniać pracowników w nadchodzącym roku.

Zawód	Wskaźnik struktury
Kierowca ciągnika siodłowego	4,93%
Inżynier automatyki i robotyki	3,32%
Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	3,32%
Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych*	3,32%
Pakowacz ręczny	3,32%
Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	3,32%
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	3,32%
Robotnik gospodarczy	3,32%
Rzeźnik-wędliniarz	3,32%
Technik mechanik*	3,32%
Technik prac biurowych*	3,32%
Sprzedawca*	3,06%
Asystent rodziny	2,47%
Cukiernik*	2,47%
Kierowca ciągnika rolniczego	2,47%
Kierowca samochodu ciężarowego	2,47%
Kierowca samochodu dostawczego	2,47%
Meliorant	2,47%
Piekarz*	2,47%
Pomocniczy robotnik szklarniowy	2,47%
Pozostali ślusarze i pokrewni	2,47%
Pracownik działu logistyki	2,47%
Robotnik placowy	2,47%
Spawacz	2,47%
Specjalista do spraw sprzedaży	2,47%
Technik handlowiec*	2,47%
Ślusarz*	2,47%
Magazynier	2,13%
Przedstawiciel handlowy	1,96%
Kucharz*	1,53%

* zawód szkolny.

Powyższa tabela zawiera informacje na temat zapotrzebowania ze strony pracodawców na pracowników w 2018 roku. Największe zapotrzebowanie będzie istniało na takie zawody jak: kierowca ciągnika siodłowego, inżynier automatyki i robotyki, kontroler jakości wyrobów przemysłowych, operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych, pakowacz ręczny, pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym, pozostali pracownicy obsługi biurowej, robotnik gospodarczy, rzeźnik-wędliniarz, technik mechanik, technik prac biurowych i sprzedawca. Odpowiednie przygotowanie do pracy mają absolwenci w/w zawodów.

Mniejsze zapotrzebowanie dotyczy kandydatów do pracy w zawodach takich, jak: asystent rodziny, cukiernik, kierowca ciągnika rolniczego, kierowca samochodu ciężarowego, kierowca samochodu dostawczego, meliorant, piekarz, pomocniczy robotnik szklarniowy, pozostali ślusarze i pokrewni, pracownik działu logistyki, robotnik placowy, spawacz, specjalista do spraw sprzedaży, technik handlowiec, ślusarz, magazynier, przedstawiciel handlowy oraz kucharz.

Tabela nr 39. Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić.

Zawód	Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi
Asystent do spraw księgowości	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Cukiernik*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%

	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Kierowca samochodu dostawczego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Elektromechanik*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Kierowca ciągnika siodłowego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	3,13%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%

	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	3,13%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	6,25%
Kierowca samochodu dostawczego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	6,25%	
Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%

	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
Księgowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Kucharz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
Magazynier	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	3,84%
	dodatkowe uprawnienia	3,25%
	doświadczenie zawodowe	3,84%

	komunikacja ustna / komunikatywność	3,84%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	5,66%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	5,66%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,84%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,66%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	3,84%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,25%
	wyuczony zawód	3,84%
	wywieranie wpływu	3,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	3,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
Meliorant	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Pakowacz ręczny	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
współpraca w zespole	6,25%	

	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Piekarz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dotatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Pomocniczy robotnik szklarniowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dotatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%

Pozostali drukarze	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
znajomość języków obcych	6,25%	
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
znajomość języków obcych	6,25%	
Pozostali ślusarze i pokrewni	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%

	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Pracownik działu logistyki	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	6,25%
zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	
znajomość języków obcych	6,25%	
Przedstawiciel handlowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%

	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Robotnik gospodarczy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Spawacz	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Specjalista do	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku	0,00%

spraw sprzedaży	polskim	
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
znajomość języków obcych	6,25%	
Sprzedawca w stacji paliw	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Sprzedawca*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,61%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,74%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,61%

	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,13%
	wyuczony zawód	5,64%
	wywieranie wpływu	3,13%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	3,13%
	znajomość języków obcych	3,13%
Technik farmaceutyczny*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
znajomość języków obcych	6,25%	
Technik handlowiec*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%

	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Technik mechanik*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Technik prac biurowych*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Ślusarz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%

	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Ogółem (bez względu na zawód)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	3,27%
	dodatkowe uprawnienia	1,89%
	doświadczenie zawodowe	3,83%
	komunikacja ustna / komunikatywność	4,06%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,01%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,46%
	planowanie i organizacja pracy własnej	3,72%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	2,36%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,59%
	współpraca w zespole	3,95%
	wykonywanie obliczeń	2,66%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	2,77%
	wyuczony zawód	3,53%
	wywieranie wpływu	1,67%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	1,29%
znajomość języków obcych	1,03%	

Z przeprowadzonych badań lokalnego rynku pracy wynika, iż najbardziej pożądanymi umiejętnościami, wymaganymi przez pracodawców od potencjalnych pracowników są czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, doświadczenie zawodowe, umiejętności interpersonalne, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu, obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych, planowanie i organizacja pracy własnej, przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków, wyuczony zawód, znajomość języków obcych.

ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE
Powiat kościański
INFORMACJA SYGNALNA
I PÓŁROCZE 2017 R.

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna	
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	
		Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	
		Agenci i administratorzy nieruchomości	
		Kierownicy do spraw finansowych	
		Pracownicy zakładów pogrzebowych	
		Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	
		Spedytorzy i pokrewni	
		Sprzedawcy w stacji paliw	
		Kierownicy produkcji w rolnictwie i leśnictwie	
		Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	
		Hodowcy drobiu	
		Pracownicy świadczący usługi na ulicach	
		Asystenci nauczycieli	
		Rybaczy i zbieracze pracujący na własne potrzeby	
		Czyściciele pojazdów	
		Kierownicy do spraw budownictwa	
		Lektorzy języków obcych	
		Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	
		Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	
		Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	
		Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	
		Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	
		Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	
		Pomoce domowe i sprzątaczk	
		Pracownicy działów kadr	
		Sekretarze medyczni i pokrewni	
		zawód deficytowy	Inżynierowie budownictwa
			Spawacze i pokrewni
	Robotnicy wykonujący prace proste w leśnictwie		
	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości		
	Inżynierowie inżynierii środowiska		
	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji		
	Konstruktorzy i krojczowie odzieży		
	Operatorzy maszyn do szycia		
	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków		
Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna			
Drukarze			
Technicy budownictwa			
Przedstawiciele handlowi			
Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy			
Ratownicy medyczni			
Gospodarze budynków			
Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu			
Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów			
Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych			
Lakiernicy			

RÓWNOWAGA	zawód zrównoważony	Matematycy, aktuariusze i statystycy
		Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych
		Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)
		Technicy weterynarii
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Pielegniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
		Chemicy
		Pomoce kuchenne
		Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych
		Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej
	zawód maksymalnie nadwyżkowy	Robotnicy wykonujący proste prace polowe
		Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
		Układacze towarów na półkach
		Dyrektorzy generalni i zarządzający
		Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani

*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE
Powiat kościański
INFORMACJA SYGNALNA 2017 R.

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym
		Kierownicy do spraw finansowych
		Pracownicy zakładów pogrzebowych
		Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży
		Agenci i administratorzy nieruchomości
		Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni
		Pracownicy świadczący usługi na ulicach
		Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni
		Kierownicy produkcji w rolnictwie i leśnictwie
		Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów
		Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
		Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
		Czyściciele pojazdów
		Opiekunowie dziecięcy
		Agenci ubezpieczeniowi
		Hodowcy drobiu
		Lektorzy języków obcych
		Kierownicy do spraw budownictwa
		Rybaczy i zbieracze pracujący na własne potrzeby
		Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani
		Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni
		Pracownicy działów kadr
		Pomoce domowe i sprzątaczk
		Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)
		Robotnicy wykonujący prace proste przy uprawie roślin i hodowli zwierząt
		Sekretarze medyczni i pokrewni
		Sprzedawcy na targowiskach i bazarach
	Strażacy	
	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	
	Doradcy finansowi i inwestycyjni	
	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	
	zawód deficytowy	Inżynierowie budownictwa
		Spawacze i pokrewni
Spedytorzy i pokrewni		
Konstruktorzy i krojczowie odzieży		
Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie		
Robotnicy wykonujący prace proste w leśnictwie		
Ręczni pakowacze i znakowacze		
Drukarze		

		Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków
		Inżynierowie inżynierii środowiska
		Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym
		Robotnicy obróbki kamienia
		Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna
		Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów
		Magazynierzy i pokrewni
		Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych
		Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości
		Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych
		Asystenci nauczycieli
		Ratownicy medyczni
		Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni
		Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy
		Technicy budownictwa
		Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji
		Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów
		Tynkarze i pokrewni
		Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych
		Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani
		Szklarze
		Technicy weterynarii
		Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych
		Listonosze i pokrewni
		Lakiernicy
	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	
	Kosmetyczki i pokrewni	
RÓWNOWAGA	zawód zrównoważony	Asystenci dentystyczni
		Gospodarze budynków
		Kasjerzy bankowi i pokrewni
		Matematycy, aktuariusze i statystycy
		Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)
		Specjaliści do spraw ochrony środowiska
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani
		Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej
		Robotnicy wykonujący proste prace polowe

*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

SPIS TABEL

Tabela nr 1. Mierniki stosowane w monitoringu do określenia deficytu bądź nadwyżki.....	5
Tabela nr 2. Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	7
Tabela nr 3. Stopa bezrobocia.....	7
Tabela nr 4. Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych - stan na koniec grudnia w latach 2016 i 2017.....	8
Tabela nr 5. Oferty pracy wg wielkich grup zawodów.....	9
Tabela nr 6. Zawody, w których zgłaszano największe zapotrzebowanie na pracowników w 2017 roku.....	10
Tabela nr 7. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych według stanu na koniec 2017 roku jest największa.....	11
Tabela nr 8. Grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia był najwyższy w 2017 roku.....	12
Tabela nr 9. Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był najwyższy w 2017 roku.....	13
Tabela nr 10. Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był najniższy w 2017 roku.....	14
Tabela nr 11. Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy w 2017 roku.....	15
Tabela nr 12. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2017 roku.....	17
Tabela nr 13. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2017 roku.....	19
Tabela nr 14. Ranking elementarnych grup zawodów zrównoważonych w 2017 roku.....	20
Tabela nr 15. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „kierownicy”.....	21
Tabela nr 16. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „specjaliści”.....	21
Tabela nr 17. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „technicy i inny średni personel”.....	22
Tabela nr 18. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „pracownicy biurowi”.....	23
Tabela nr 19. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „pracownicy usług i sprzedawcy”.....	24
Tabela nr 20. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy”.....	25
Tabela nr 21. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”.....	25
Tabela nr 22. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”.....	26
Tabela nr 23. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2017 roku w wielkiej grupie zawodów - „pracownicy wykonujący prace pomocnicze”.....	27
Tabela nr 24. Bezrobotni bez zawodu w 2017 roku.....	28
Tabela nr 25. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych w 2017 roku.....	31
Tabela nr 26. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup, zawodów nadwyżkowych w 2017 roku.....	33
Tabela nr 27. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup, zawodów zrównoważonych w 2017 roku.....	33
Tabela nr 28. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2017.....	34

Tabela nr 29. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2017 (cd.)	34
Tabela nr 30. Liczba przebadanych przedsiębiorstw z podziałem na klasę wielkości przedsiębiorstw.....	36
Tabela nr 31. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2017 roku. ...	38
Tabela nr 32. Analiza zawodów, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników w 2017 roku oraz umiejętności i cechy kandydatów niezbędne do pracy w tych zawodach.....	40
Tabela nr 33. Ocena pracodawców dot. przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których zwiększyli zatrudnienie - ocena przygotowania bardzo dobrze, raczej dobrze.	51
Tabela nr 34. Zawody, w jakich przedsiębiorcom trudno jest znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy ze wskazaniem brakujących umiejętności i uprawnień.....	53
Tabela nr 35. Analiza odsetka ofert pracy zgłaszanych do Powiatowych Urzędów Pracy. ...	59
Tabela nr 36. Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do Powiatowych Urzędów Pracy.	59
Tabela nr 37. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2018 roku.	62
Tabela nr 38. Zawody, w jakich firmy mają zamiar zatrudniać pracowników w nadchodzącym roku.....	63
Tabela nr 39. Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić.	64

SPIS WYKRESÓW

Wykres nr 1. Stopa bezrobocia na terenie powiatu kościańskiego w latach 2014 - 2016.	8
Wykres nr 2. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem liczby zatrudnionych pracowników.	37
Wykres nr 3. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej według rodzaju działalności.....	37
Wykres nr 4. Struktura zmian w zatrudnieniu w badanych podmiotach gospodarki narodowej w 2017 roku.	38
Wykres nr 5. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2017 roku. ...	39
Wykres nr 6. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskaniem nowych pracowników w 2017 roku.	52
Wykres nr 7. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem sposobu poszukiwania nowych pracowników.....	58
Wykres nr 8. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2018 roku.	61
Wykres nr 9. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2018 roku.	61
Wykres nr 10. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2018 roku.	62